AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI WOJSK CHEMICZNYCH

Tylko dla wykładowców

płk mgr inż. Kazimierz DURKA

ZASADY ZAOPATRYWANIA, UŻYTKOWANIA, PRZECHOWYWANIA, KONSERWACJI, PROWADZENIA NAPRAW SPRZĘTU I MATERIAŁÓW CHEMICZNYCH W CZASIE POKOJU

Skrypt

WARSZAWA LIPIEC 1973

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI WOJSK CHEMICZNYCH

płk mgr inż. Kazimierz DURKA

ZASADY ZAOPATRYWANIA, UŻYTKOWANIA, PRZECHOWYWANIA, KONSERWACJI, PROWADZENIA NAPRAW SPRZĘTU I MATERIAŁÓW CHEMICZNYCH W CZASIE POKOJU

Skrypt

WARSZAWA LIPIEC 1973

A K A D E M I A S Z T A B U G E N E R A L N E G O

im. gen. broni K. Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI WOJSK CHEMICZNYCH

[redacted] -2-

Egz. Nr .....

ZATWIERDZAM
SZEF KATEDRY TAKTYKI WOJSK
CHEMICZNYCH

płk doc. dr inż. K. NAWROCKI

Dnia .....1973r.

Tylko dla wykładowców

płk mgr inż. Kazimierz DURKA

ZASADY ZAOPATRYWANIA, UŻYTKOWANIA, PRZECHOWYWANIA, KONSERWACJI, PROWADZENIA NAPRAW SPRZĘTU I MATERIAŁÓW CHEMICZNYCH W CZASIE POKOJU.

/SKRYPT/

WARSZAWA LIPIEC 1973r.

TREŚĆ str.

I. ZASADY ZAOPATRYWANIA I GOSPODAROWANIA SPRZĘTEM CHEMICZNYM

1. Zasady zaopatrywania wojsk w sprzęt chemiczny

Centralnym organem zaopatrującym w sprzęt chemiczny jest Szefostwo Wojsk Chemicznych MON, które zaopatruje wojsko za pośrednictwem szefostw wojsk chemicznych okręgów wojskowych i marynarki wojennej, a jednostki bezpośrednio podległe za pośrednictwem centralnej składnicy chemicznej.

Szefostwa wojsk chemicznych okręgów wojskowych /marynarki wojennej/, jako okręgowe organy zaopatrujące, zaopatrują związki taktyczne i jednostki bezpośrednio podległe oraz inne jednostki przydzielone na zaopatrzenie danego okręgu wojskowego.

Do obowiązków organów zaopatrujących wszystkich szczebli należy:

- ustalanie potrzeb sprzętu chemicznego dla podległych jednostek;
- organizowanie dostaw sprzętu chemicznego potrzebnego do szkolenia wojsk, pokrycia należności etatowych i tabelarycznych oraz stworzenia odpowiednich zapasów;
- gospodarowanie sprzętem chemicznym oraz kontrola jego zużycia;
- kontrolowanie organizacji pracy i stanu przechowywania sprzętu w magazynach /składnicach/;
- prowadzenie ewidencji, sprawozdawczości i analizy gospodarki sprzętem chemicznym.

Zaopatrzenie w sprzęt chemiczny na wszystkich szczeblach organizuje się odgórnie, tzn., że szczebel wyższy zaopatruje szczebel niższy. W niektórych wypadkach szefostwa wojsk chemicznych okręgów wojskowych /marynarki wojennej/ mogą otrzymać sprzęt chemiczny bezpośrednio z przemysłu.

Szefostwo Wojsk Chemicznych MON dokonuje przydziału sprzętu na podstawie:

- obowiązujących etatów, norm i tabel należności;
- rocznego planu zaopatrzenia materiałowo-technicznego;
- rozdzielnika zatwierdzonego przez Szefa Sztabu Generalnego;
- zapotrzebowań przedstawionych przez szefostwa wojsk chemicznych okręgów wojskowych /marynarki wojennej/ i jednostki bezpośrednio podległe Szefostwu Wojsk Chemicznych MON.

Zaopatrywanie wojsk w sprzęt chemiczny, zarówno przez centralny organ zaopatrujący jak i okręgowy /marynarki wojennej/, odbywa się z zasady raz do roku w okresie jesienno-zimowym według ustalonego harmonogramu. W uzasadnionych wypadkach przydział sprzętu chemicznego, a szczególnie artykułów o krótkich okresach gwarancyjnych, może nastąpić w innym okresie.

Podstawą przyjęcia na zaopatrzenie jednostek wojskowych w okręgu wojskowym /marynarce wojennej/ jest karta zaopatrzenia, wystawiona przez organ poprzednio zaopatrujący jednostkę.

2. Ustalenie potrzeb bieżących oraz normowanie zapasów sprzętu chemicznego

Zasoby materiałowo-techniczne wojsk chemicznych dzielą się na:

- sprzęt trwały /sprzęt techniczno-wojskowy, obrabiarki, maszyny, agregaty itp./;
- materiały jednorazowego użytku /materiały szkoleniowe, części zamienne, materiały eksploatacyjno-naprawcze, odczynniki chemiczne, paliwo itp./.

Podstawą ustalania wielkości zapasów materiałowo-technicznych na użytek bieżący są:

- etaty i tabele należności - w odniesieniu do sprzętu trwałego;
- normy zużycia - w odniesieniu do materiałów jednorazowego użycia.

Podstawą ustalania wielkości zapasów materiałowo-technicznych są normy zapasów - w odniesieniu do materiałów jednorazowego użytku oraz w ograniczonym zakresie w odniesieniu do sprzętu trwałego.

Przez normę zużycia należy rozumieć planowaną wielkość zużycia materiału na: jednego żołnierza; pododdział żołnierzy; określony kurs /temat/ szkoleniowy; ustalony czas działań; naprawę główną, średnią i bieżącą określonego sprzętu; ustaloną jednostkę powierzchni itp.

Rozróżnia się następujące normy zużycia materiałów:

- techniczną - ustaloną na podstawie specjalnie przeprowadzonych prób, doświadczeń itp.;
- statystyczną - ustaloną na podstawie rejestracji zużycia materiałów w określonym czasie, przy właściwym ich zużyciu.

Normy zużycia ustala Szefostwo Wojsk Chemicznych MON i wprowadza oddzielnymi przepisami /zarządzeniami/.

W wyniku doskonalenia procesu szkolenia, eksploatacji, naprawy itp. normy zużycia ulegają zmianom. Dlatego też na wszystkich szczeblach organizacyjnych konieczna jest stała konfrontacja obowiązującej normy, tj. planowanego zużycia jednostkowego z rzeczywistym zużyciem jednostkowym. Wszelkie dane dotyczące zmian w normach zużycia wraz z uzasadnieniem należy przekazywać do nadrzędnego organu zaopatrującego w ramach rocznych sprawozdań z zużycia i eksploatacji sprzętu.

Zapasy środków materiałowo-technicznych dzielą się na:
- zapasy bieżące - dla zapewnienia ciągłości zaopatrywania w czasie pokoju;
- zapasy nienaruszalne - dla mobilizacyjnego rozwinięcia wojsk;
- zapasy mobilizacyjne /centralne/ - dla zabezpieczenia pokrycia zużycia i strat powstałych w początkowym okresie wojny.

Zapasy bieżące stanowią określoną rezerwę materiałową, gwarantującą ciągłość zaopatrywania wojsk. Nie zalicza się do nich środków materiałowo-technicznych, zamawianych i otrzymywanych w ciągu roku dla zabezpieczenia potrzeb bieżących. Obejmują one w zasadzie materiały jednorazowego użytku /materiały szkoleniowe, części zamienne, materiały eksploatacyjno-naprawcze, odczynniki chemiczne, paliwo itp./. Wielkość zapasów bieżących w ramach posiadanych limitów ustalają organy zaopatrywania dla podległych im jednostek od szczebla związku taktycznego do szczebla centralnego włącznie. Zagadnienie zapasów bieżących, podobnie jak norm zużycia, wymaga systematycznej analizy. Wnioski w sprawie wielkości zapasów należy przedstawiać do nadrzędnego organu zaopatrującego w ramach rocznej sprawozdawczości.

Stan zapasów bieżących w ciągu roku może ulegać zmianom, lecz pod koniec roku powinien w zasadzie być zgodny z ustaloną wielkością. Zapasy bieżące części zamiennych i materiałów naprawczo-eksploatacyjnych należy utrzymywać w granicach trzymiesięcznego, średniego zużycia w czasie pokoju.

Zapasy niezniżalne gromadzi się według następujących zasad:
- w oddziele gospodarczym i związku taktycznym - w wysokości odpowiadającej zabezpieczeniu jednomiesięcznym potrzeb w czasie wojny na części zamienne i materiały naprawczo-eksploatacyjne, uwzględniając ilość posiadanego sprzętu i możliwość przeprowadzenia napraw bieżących własnymi środkami;

W zapasach części zamiennych i materiałów naprawczo-eksploatacyjnych poza zapasem bieżącym wyodrębnia się tzw. zapas niezniżalny oraz ponadnormatywny zapas docelowy

- w składnicy okręgowej - w wysokości odpowiadającej zabezpieczeniu potrzeb w czasie wojny na części zamienne do przeprowadzania napraw bieżących w ciągu dwóch miesięcy oraz napraw średnich w ciągu jednego miesiąca;
- w centralnej składnicy - w wysokości odpowiadającej zabezpieczeniu trzymiesięcznych potrzeb w czasie pokoju tylko na materiały naprawcze /grupa "B"/, do przeprowadzenia napraw bieżących i średnich.

Zapas niezniżalny stanowi dolną granicę normy zapasu, natomiast suma zapasów niezniżalnych i bieżących stanowi górną jego granicę. Dolna i górna granica określa wielkość zapasów na koniec roku. W czasie pokoju zapasu niezniżalnego nie można naruszać. Tylko Szefostwo Wojsk Chemicznych MON ma prawo zezwolić jednostkom czasowo naruszyć zapas niezniżalny w granicach do 25 % jego stanu.

Zagadnienia związane z zapasami mobilizacyjnymi regulowane są specjalnymi przepisami.

3. Planowanie zaopatrzenia materiałowo-technicznego

Planowanie zaopatrzenia materiałowo-technicznego w sprzęt chemiczny, materiały i inne wyposażenie techniczne ma na celu sprawne i terminowe zaspokajanie potrzeb materiałowych sił zbrojnych.

Przedmiotem planowania materiałowo-technicznego są: sprzęt chemiczny, materiały, wyposażenie techniczne i środki finansowe dla zabezpieczenia ochrony przed skażeniami wszystkich rodzajów wojsk oraz służb w dziedzinie:
- uzbrojenia i wyposażenia technicznego;
- szkolenia w zakresie ochrony przed skażeniami;
- napraw, przechowywania, konserwacji oraz eksploatacji sprzętu i materiałów;
- prac naukowo-badawczych, związanych z modernizacją i doskonaleniem sprzętu chemicznego.

Sprzęt i materiały, będące przedmiotem planowania materiałowo-technicznego w wojskach chemicznych, dzielą się na dwie grupy: "A" i "B".

Grupa "A" obejmuje sprzęt i materiały, produkowane w kraju i z importu, wykonywane wyłącznie na potrzeby wojska według ściśle określonych wymagań i warunków technicznych.

3 Grupa "B" obejmuje sprzęt oraz materiały powszechnego użytku /krajowe i z importu/ produkowane według ogólnie obowiązujących norm i standardów.

Na szczeblu okręgów wojskowych szefostwa wojsk chemicznych okręgów wojskowych /marynarki wojennej/ opracowują corocznie dwa rodzaje planów.

1/ Dwuletnie plany - zapotrzebowania na sprzęt, wyposażenie, materiały oraz środki finansowe zawierające:
- zapotrzebowanie na części zamienne grupy "A" i "B";
- zapotrzebowanie na materiały i środki potrzebne do szkolenia wojsk;
- zapotrzebowanie na sprzęt i materiały grupy "B", przewidziane do zakupu centralnego /artykuły reglamentowane/ oraz w ramach planu centralnego /ryczałtów/;
- zapotrzebowanie na środki finansowe przeznaczone na ołacenie wydatków związanych z konserwacją, eksploatacją i naprawą uzbrojenia oraz wyposażenia technicznego.

2/ Dwuletnie plany określające zamierzenia okręgu /marynarki wojennej/ zawierające:
- plan eksploatacji sprzętu chemicznego;
- plan - zapotrzebowanie na materiały pędne i smary;
- plan napraw sprzętu chemicznego.

Plany - zapotrzebowanie szefostw wojsk chemicznych okręgów wojskowych /marynarki wojennej/ odpowiednio uzasadnione przesyła się do Szefostwa Wojsk Chemicznych MON na początku stycznia roku poprzedzającego planowany rok, gdzie poddaje się je analizie, a następnie ujmuje zgłoszone potrzeby materiałowe w centralnych planach - zapotrzebowaniach, a na materiały drobne, dostępne na rynku, przydziela się kredyty w celu zakupienia ich we własnym zakresie. Realizację planów - zapotrzebowań w zakresie artykułów dostępnych na rynku odbywa się w zasadzie tylko na szczeblu oddziałów gospodarczych.

Na szczeblu oddziałów ogólnowojskowych oraz samodzielnych oddziałów i pododdziałów wojsk chemicznych opracowuje się następujące rodzaje planów:
- plan - zapotrzebowanie na części zamienne grupy "A" i "B";
- plan - zapotrzebowanie na materiały i środki służące do szkolenia wojsk;

- plan - zapotrzebowanie na zakup materiałów nie objętych planami ~~xxxxxx~~ szczebla wyższego;
- plan - zeksploatacji sprzętu chemicznego;
- plan - zapotrzebowanie na materiały pędne i smary;
- plan napraw sprzętu chemicznego.

Podstawę do planowania materiałowo-technicznego na szczeblu oddziałów ogólnowojskowych oraz samodzielnych oddziałów i pododdziałów wojsk chemicznych są:
- wytyczne wyższego szczebla zaopatrującego;
- zamierzenia własne;
- normy szkoleniowe i eksploatacyjno-naprawcze;
- faktyczne zużycie w latach ubiegłych wynikające z określonych warunków szkoleniowych;
- przewidywany stan sprzętu i materiałów na początku planowanego roku;
- własne zapasy materiałowe.

Oddział ogólnowojskowy oraz samodzielny oddział i pododdział wojsk chemicznych po zatwierdzeniu opracowanych planów - zapotrzebowań przez dowódcę przesyła je do wyższego organu zapotrzebującego.

Zakres prac szefa zabezpieczenia chemicznego na szczeblu związku taktycznego, związanych z planowaniem potrzeb materiałowo-technicznych, jest podobny do zakresu prac szefostw wojsk chemicznych okręgów wojskowych /marynarki wojennej/. Szef zabezpieczenia chemicznego na szczeblu związku taktycznego analizuje plany - zapotrzebowania materiałowe oraz zapotrzebowania na środki finansowe, otrzymane z podległych oddziałów i pododdziałów. Po porozumieniu się z dowódcą pokrywa częściowo lub całkowicie zapotrzebowanie z nadwyżek innych oddziałów lub służb, a na brakujące materiały i środki finansowe przesyła zapotrzebowanie do szefostwa wojsk chemicznych okręgów wojskowych /marynarki wojennej

4. <u>Spisywanie sprzętu chemicznego z ewidencji</u>

Sprzęt chemiczny spisuje się z ewidencji w razie całkowitego zużycia go lub wycofania z eksploatacji ze względu na nieprzydatność.

Spisanie sprzętu chemicznego z ewidencji może nastąpić na podstawie niżej wymienionych, uprawomocnionych dokumentów:
- protokółu zużycia;

- protokółu wybrakowania;
- protokółu ubytków naturalnych;
- protokółu rozkompletowania i skompletowania;
- dowodu odsprzedaży lub nieodpłatnego przekazania sprzętu poza wojsko;
- orzeczenia o odszkodowaniu lub decyzji o umorzeniu należności, wydanych w trybie postępowania administracyjnego lub karnego z tytułu braków materiałowych.

Na podstawie protokółu zużycia można spisywać materiały jednorazowego użytku. Nie podlegają one zbiórce, przechowywaniu i komisyjnemu wybrakowaniu /zniszczeniu/. Materiałami jednorazowego użytku są:

- środki dymotwórcze /granaty, świece, mieszanki/;
- środki do skażenia i pozoracji pola walki /środki trujące, fugasy, petardy i zapalniki do nich/;
- środki do wykrywania skażeń /odczynniki chemiczne, rurki wskaźnikowe/;
- środki odkażające i dezaktywacyjne /podchloryn wapniowy, wapno chlorowane, proszek SF, indywidualne pakiety, pakiety do zestawów/;
- środki konserwacyjne /farby, emalie, smary, oleje i inne środki piorące i czyszczące, papier pakunkowy, sznurek/;
- różnego rodzaju surowce, tworzywa i półfabrykaty;
- drobne wyroby z metalu lub innych tworzyw /gwoździe, śruby, nity, haki, zawisy, klamry itp./;
- drobne i jednorodnej budowy części zamienne o wartości jednostkowej do 50 złotych;
- naczynia laboratoryjne, pojemniki i opakowania o wartości jednostkowej do 50 złotych;
- wszelkiego rodzaju chemikalia i paliwo.

Wszystkie pozostałe materiały do szkolenia, produkcji, naprawy, konserwacji i pracy badawczej podlegają spisaniu na podstawie protokółu wybrakowania lub protokółu rozkompletowania i skompletowania.

Na podstawie protokółu rozkompletowania i skompletowania spisuje się z ewidencji następujące materiały używane do produkcji lub naprawy:

- zespoły, podzespoły i zestawy części zamiennych;

- części /urządzenia/ zamienne o złożonej budowie /przyrządy kontrolno-pomiarowe, lampy elektronowe, łożyska toczone itp./ niezależnie od wartości jednostkowej;
- części zamienne jednorodnej budowy, o wartości jednostkowej powyżej 50 złotych.

Przez pojęcie wybrakowanie sprzętu /materiałów/ należy rozumieć wycofanie z użytku sprzętu /materiałów/, nie nadających się do użytku i naprawy. Wybrakowaniu podlega:

- sprzęt zdjęty z wyposażenia /zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami/, przestarzały technicznie i nie nadający się do zastosowania w wojsku, na który nie znaleziono nabywców, lub z innych przyczyn nie może być przekazany poza wojsko;
- sprzęt i materiały zakwalifikowane do V kategorii, tj. takie które się zużyły i są nieprzydatne;
- sprzęt uszkodzony lub zniszczony na skutek awarii w takim stopniu, że naprawa jest niemożliwa lub nieopłacalna.

należy sporządzać każdego roku plany wybrakowania

Na przedmioty zakwalifikowane do wybrakowania przedstawia je drogą służbową do zatwierdzenia w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku niżej wymienionym osobom:

- Szefowi Sztabu Generalnego, jeżeli wartość przedmiotu przekracza jeden milion złotych;
- Głównemu Inspektorowi Planowania i Techniki, jeśli wartość przedmiotu jest większa niż pięćset tysięcy złotych, lecz nie przekracza jednego miliona złotych;
- Szefowi Wojsk Chemicznych MON, jeśli wartość przedmiotu jest większa niż sto tysięcy złotych, lecz nie przekracza pięćset tysięcy złotych;
- dowódcy okręgów wojskowych, jeśli wartość przedmiotu jest większa niż dziesięć tysięcy złotych, lecz nie przekracza stu tysięcy złotych
- dowódcy związków taktycznych, jeśli wartość przedmiotu jest większa niż jeden tysiąc złotych, lecz nie przekracza dziesięciu tysięcy złotych;
- dowódcy oddziałów gospodarczych, jeśli wartość przedmiotu nie przekracza jednego tysiąca złotych.

Sprzęt chemiczny wybrakowuje komisja, którą rozkazem dziennym wyznacza raz do roku /z końca III kwartału/ dowódca oddziału gospodarczego lub wyższy przełożony.

Do czasu zatwierdzenia protokółu wybrakowany sprzęt zakwalifikowany przez komisję do spisania z ewidencji powinien być oddzielnie zmagazynowany i zabezpieczony przed kradzieżą.

Po zatwierdzeniu protokółu wybrakowanie komisja powinna dopilnować wykonania wszystkich czynności związanych z likwidacją sprzętu /rozkompletowanie, zniszczenie, pozbawienie cech używalności itp./, w myśl decyzji powziętej przez osobę, która zatwierdziła protokół. Wybrakowany sprzęt rozkłada się tylko wtedy, gdy wartość uzyskanych materiałów użytkowych jest większa niż koszt robocizny rozkładania. Przedmioty lub detale, uzyskane z rozbiórki wybrakowanego sprzętu, nadające się do użytku należy zakwalifikować do odpowiedniej klasy i zaprzychodować w odpowiedniej ewidencji, na przykład prowadzonej w dziale szkolenia. Sprzęt i materiały, niezdatne do użytku, należy zaprzychodować jako złom odpowiedniego gatunku. Materiały nie będące odpadkami użytkowymi należy spalić.

Za straty w przeterminowanych zapasach uważa się straty w zapasach specjalnych sprzętu i materiałów chemicznych o przekroczonym okresie przechowywania /niemożność zużycia lub wymiany/, w wyniku czego nastąpiła utrata własności użytkowych tych zapasów. Wykaz zatwierdzonych asortymentów sprzętu /materiałów/, w których mogą powstać straty spowodowane utrzymywaniem zapasów specjalnych, ustala Szefostwo Wojsk Chemicznych MON. Przydatność składowanego sprzętu i materiałów do dalszego użytku ustala się każdorazowo na podstawie badań laboratoryjnych. Dowódca oddziału gospodarczego /kierownik składnicy/ powinien najpóźniej w ciągu 3 dni od ujawnienia strat podać w rozkazie dziennym ich rodzaj i wysokość, a następnie ustalić przyczyny ich powstania i wraz z uzasadnieniem przedstawić sprawę Szefowi Wojsk Chemicznych MON lub OW.

5. <u>Nadwyżki i ubytki materiałowe</u>

Stan zapasów magazynowych powinien odpowiadać ilości podanej w ewidencji magazynowej. Jeżeli nie jest zgodny, to wtedy występują nadwyżki lub ubytki.

Nadwyżki materiałowe zawinione powstają na skutek zaniedbania lub niewłaściwego przechowywania, a niezawinione - z przyczyn obiektywnych. Stwierdzoną nadwyżkę należy natychmiast wpisać do ewidencji w rubryce "Stan zapasów".

Ubytki materiałowe /straty/ powstają przeważnie podczas transportu lub przechowywania. Rozróżnia się ubytki materiałowe normatywne i ponadnormatywne.

Ubytki normatywne, zwane również ubytkami naturalnymi, powstają w czasie przechowywania lub transportu. Wynikają one z fizykochemicznych właściwości materiałów i następują w wyniku:

- wyparowania /ulatniania się/, rozlewania lub wyciekania materiałów płynnych;
- wysychania, tj. traceniа ciężaru materiału na skutek wyparowania zawartej w nim wilgoci;
- rozpylania się materiałów sypkich;
- przylepiania się materiałów lepkich do ścian opakowania.

Ubytki ponadnormatywne powstają na skutek nagłych i nieprzewidzianych okoliczności, jak: pożar, powódź, pęknięcie zbiornika, zaginięcie, kradzież, niewłaściwe przechowywanie lub transport. Dzielą się one na zawinione i niezawinione. Pierwsze powstają z winy osób odpowiedzialnych za przechowywanie i konserwację materiałów, a drugie są spowodowane wypadkami nieprzewidzianymi.

Ubytki normatywne /naturalne/ opisuje się na podstawie protokółu ubytków naturalnych.

Ubytki ponadnormatywne opisuje się na podstawie prawomocnego orzeczenia o odszkodowaniu lub decyzji o umożeniu należności, wydanych zgodnie z przepisami o odpowiedzialności żołnierzy za szkody wyrządzone w mieniu wojskowym.

Ubytki materiałowe w wyjątkowych wypadkach można kompensować /pokrywać/ nadwyżkami. Wniosek skompensowania ubytków stawia organ, który ujawnił ubytki i nadwyżki. O skompensowaniu ubytków nadwyżkami decydują dowódcy mający uprawnienia organów wojskowych pierwszej instancji w zakresie wydawania orzeczenia o odszkodowaniu za szkody wyrządzone w mieniu wojskowym.

6. Klasy-fikacja sprzętu chemicznego

Sprzęt i materiały chemiczne klasyfikuje się w celu określenia ich wartości, stopnia zużycia oraz ustalenia dalszej przydatności dla potrzeb wojska. Klasyfikacje przeprowadza się dla potrzeb wojska. Klasyfikacje przeprowadza się:

- podczas inwentaryzacji;
- podczas przyjmowania sprzętu /materiałów/ do magazynu;

- podczas przekazywania sprzętu /materiałów/ użytkownikom;
- podczas odbioru wypożyczonego sprzętu /materiałów/;
- w razie stwierdzenia uszkodzenia, zużycia lub zakwalifikowania sprzętu /materiałów/ do wybrukowania;
- podczas przekazywania sprzętu do naprawy i po odbiorze z naprawy;
- na zarządzenie dowódcy /komendanta/ i organów nadrzędnych.

Sprzęt /materiały/ dzielimy na pięć kategorii:

Kategoria I - sprzęt /materiały/ nowy produkcji krajowej lub z importu, odpowiadający określonym warunkom technicznym oraz sprzęt, który przebył z góry ustalony czas pracy ~~względnie~~ posiada przebieg niezbędny dla osiągnięcia pełnej sprawności techniczno-bojowej przewidzianej dla nowego sprzętu w instrukcji obsługi.

Kategoria II - sprzęt /materiały/ będący w eksploatacji, zarówno nowy jak po naprawie, technicznie sprawny, odpowiadający określonym dla tej kategorii warunkom technicznym oraz sprzęt nowy nie eksploatowany, nie odpowiadający warunkom I kategorii, lecz nadający się całkowicie do eksploatacji zgodnie z przeznaczeniem.

Kategoria III - sprzęt /materiały/, który ze względu na okres przechowywania lub eksploatacji nie spełnia warunków dla I i II kategogii ~~xx~~ lecz nadaje się do użytku oraz sprzęt przeznaczony do naprawy średniej po co najmniej trzech naprawach głównych.

Kategoria IV - sprzęt /materiały/ nie nadający się do użytku i wymagający naprawy głównej oraz w uzasadnionych wypadkach sprzęt, który nie odpowiada I, II i III kategorii, lecz może być jeszcze eksplaatowany do zupełnego zużycia.

Kategoria V - sprzęt /materiały/ zużyty, którego naprawa jest niecelowa lub nieopłacalna, w zasadzie podlega wybrakowaniu, a amunicja, materiały wybuchowe, środki trujące, dymne i zapalające oraz odkażalniki - zniszczeniu.

Podczas wyceniania sprzętu /materiałów/ chemicznego należy przyjmować dla poszczególnych kategorii następujące średnie wartości procentowe w stosunku do ceny zakupu:

- I kategoria - 100 %;
- II kategoria - 99 % do 75 % /średnio 85 %/;
- III kategoria- 74 % do 29 % /średnio 60 %/;

- IV kategoria - 49 % do 25 % /średnio 40 %/;
- V kategoria - poniżej 25 %.

Sprzęt, dla którego nie jest przewidziane IV kategoria, podlega przeklasyfikowaniu z III kategorii do V. Wartość jego ustala się w granicach od 74 % do 25 % /średnio 55 %/.

Sprzęt /materiały/ chemiczny kwalifikuje do odpowiedniej kategorii komisja, którą wyznacza:

- dowódca oddziału gospodarczego w odniesieniu do sprzętu oddziału ~~gospodarczego w odniesieniu do sprzętu oddziału~~ lub pododdziału przydzielonego na zaopatrzenie;
- szefostwo wojsk chemicznych OW /MW/ w odniesieniu do sprzętu znajdującego się w okręgowej składnicy sprzętu chemicznego;
- Szefostwo Wojsk Chemicznych MON w odniesieniu do sprzętu znajdującego się w centralnej składnicy sprzętu chemicznego.

O zamierzeniu przystąpienia do przeklasyfikowania sprzętu /materiałów/ chemicznego dowódca /równorzędny/ powinien 14 dni wcześniej zawiadomić nadrzędny organ zaopatrujący, podając miejsce oraz czas rozpoczęcia pracy komisji, w celu wyznaczenia swego przedstawiciela do wzięcia udziału w pracach komisji.

Po dokonaniu czynności kwalifikacyjnych komisja sporządza protokół, który po zatwierdzeniu przez dowódcę /równorzędnego/ stanowi podstawę do przeprowadzenia zmian w ewidencji /księgach, kartotekach/ materiałowej.

7. Inwenteryzacja

Celem inwentaryzacji jest stwierdzenie faktycznego stanu jakościowego i ilościowego sprzętu, materiałów oraz ustalenie ich wartości, a następnie sporządzenie odpowiednich spisów na arkuszach inwentaryzacyjnych i porównanie ich z ewidencją.

Rozróżnia się następujące rodzaje inwentaryzacji:

- doraźna;
- okolicznościowa;
- okresowa;
- powszechna /ogólna/.

Inwentaryzacja doraźna polega na wyrywkowym sprawdzeniu kilku, kilkunastu lub kilkudziesięciu rodzajów sprzętu /materiałów/. Należy ją przeprowadzać systematycznie, bez uprzedzenia i możliwie często. O jej przeprowadzeniu decyduje dowódca jednostki wojskowej.

Inwentaryzacja okolicznościowa obejmuje całość lub część sprzętu i materiałów. Przeprowadza się ją w razie:
- zmiany magazyniera;
- pożaru, kradzieży, poważniejszych uszkodzeń pomieszczeń magazynowych itp.;
- kontroli stanu gospodarki sprzętem i materiałami.

O jej przeprowadzeniu decyduje dowódca jednostki wojskowej.

Inwentaryzację okresową przeprowadza Szefostwo Wojsk Chemicznych MON w magazynach i składach.

Inwentaryzacja powszechna polega na dokonaniu spisu całości sprzętu i materiałów, znajdujących się w magazynach i składach służb /wojsk/. Przeprowadza się ją na podstawie rozkazu Ministra Obrony Narodowej. ~~W tym celu każdorazowo powoływane jest Biuro Pełnomocnika Ministra Obrony Narodowej.~~ W tym celu każdorazowo powoływane jest Biuro Pełnomocnicka Ministra Obrony Narodowej do Spraw Inwentaryzacji.

W celu przeprowadzenia inwentaryzacji dowódca jednostki wojskowej powołuje rozkazem komisję. W czasie inwentaryzacji nie powinno się wykonywać w magazynie innych czynności /przyjmować lub wydawać sprzęt i materiały/.

Nadzór nad przeprowadzeniem inwentaryzacji w zaopatrywanych jednostkach sprawują organy zaopatrujące dywizji, okręgu /równorzędnego/ lub centralne w zależności od podległości.

Po zakończeniu prac inwentaryzacyjnych komisja sporządza protokół inwentaryzacyjny, w którym podaje uwagi dotyczące stanu pomieszczeń magazynowych, warunków przechowywania sprzętu i materiałów, organizację pracy w magazynie, ogólną charakterystykę stanu zaopatrzenia, analizę braków i nadwyżek materiałowych oraz wnioski o usunięciu stwierdzonych niedociągnięć i usprawnienia gospodarki sprzętem i materiałami.

8. Zasady pokrywania niedoborów w sprzęcie

W razie ujawnienia niedoborów w sprzęcie, materiałach oraz częściach zamiennych przy jednoczesnym ujawnieniu nadwyżek, którymi można pokryć te niedobory, dowódca oddziału gospodarczego powinien najpóźniej w ciągu 3 dni od ujawnienia niedoborów podać w rozkazie ich rodzaj i ilość.

Ujawnione nadwyżki można zaliczyć na poczet niedoborów tylko wtedy, gdy niedobory i nadwyżki odpowiadają warunkom:

- zostały stwierdzone podczas tej samej inwentaryzacji, kontroli itp.;
- odpowiada za sprzęt ta sama osoba;
- zostały stwierdzone w sprzęcie o tej samej nazwie i o zbliżonych cechach użytkowych.

Pokrycie niedoborów nadwyżkami może nastąpić tylko ilościowo i być rozliczane według oceny sprzętu tańszego.

Niedobory pokrywa się nadwyżkami na wniosek organu /komisji inwentaryzacyjnej, komisji wewnętrznej, organu kontroli, rewizji itp./, który ujawnił niedobory i nadwyżki.

Decyzja o pokryciu niedoborów nadwyżkami wydają dowódcy mający uprawnienia organu wojskowego pierwszej instancji do wydawania orzeczeń o odszkodowaniu za szkody wyrządzone w mieniu wojskowym. Decyzja o sposobie załatwienia sprawy niedoborów i nadwyżek powinna być powzięta w ciągu 15 dni od chwili ich ujawnienia. Jeżeli w tym czasie nie zostanie ona podjęta, to niedobory likwiduje się zgodnie z przepisami i przenosi z rejestru niedoborów do książki szkód.

Niedobory w wyposażeniu osobistym żołnierzy oraz ~~dobrym~~ drobnym sprzęcie i materiałach szkoleniowych żołnierzy pokrywają sami, zakupując brakujące przedmioty w placówce WPH lub w oddziale gospodarczym /z zapasów wojska/. Cena przedmiotu nie może przekraczać 1000 złotych Niedoborów tych nie umieszcza się w rozkazie oddziału gospodarczego oraz nie wpisuje do rejestru niedoborów i książki szkód.

II. ZASADY EKSPLOATACJI SPRZĘTU CHEMICZNEGO

1. Podział sprzętu chemicznego na grupy

Uwzględniając przeznaczenie poszczególnych urządzeń instalacji specjalnych, środków i materiałów sprzęt chemiczny dzieli się na następujące grupy:

- indywidualne i zbiorowe środki ochrony przed skażeniami;
- sprzęt rozpoznania skażeń chemicznych i promieniotwórczych;
- sprzęt do likwidacji skażeń;
- sprzęt do zadymiania i środki zapalające;
- części zamienne i ich zestawy;
- ~~przyrz~~ warsztaty naprawcze, urządzenia naprawcze i narzędzia;
- sprzęt zaliczany do pomocy szkoleniowych.

W celu ustalenia jednolitych zasad planowania, użytkowania oraz obsługi technicznej wprowadza się klasyfikację sprzętu pod względem:-

- zakresu planowania eksploatacji;
- zakresu użytkowania.

Pod względem zakresu planowania eksploatacji sprzęt chemiczny dzieli się na:

- sprzęt objęty planowaniem eksploatacji;
- sprzęt nie objęty planowaniem eksploatacji.

Do sprzętu objętego planowaniem eksploatacji zalicza się instalacje specjalne i urządzenia, których praca /działanie/ jest związane z działaniem silnika pojazdu mechanicznego lub ma własne napędy mechaniczne.
Sprzęt taki powinien być użytkowany w oparciu o zatwierdzone plany eksploatacji lub roczne normy użytkowania. Użytkowanie jego podlega ścisłej ewidencji.

Do sprzętu chemicznego, którego użytkowanie nie jest objęte planowaniem eksploatacji zalicza się:

- indywidualne i zbiorowe środki ochrony przed skażeniami;
- sprzęt rozpoznania skażeń chemicznych i promieniotwórczych;
- zestawy naprawcze;
- sprzęt szkoleniowy.

Eksploatacja tego sprzętu odbywa się na podstawie planów szkolenia i innych zamierzeń. Ewidencja użytkowania ogranicza się do rejestracji daty przekazania sprzętu do użytkowania i oddania na przechowanie do magazynu jednostki po użytkowaniu.

Sprzęt chemiczny obejmuje:

- sprzęt użytku bieżącego przeznaczony do szkolenia wojsk w okresie pokoju;
- sprzęt stanowiący zapas nienaruszalny przeznaczony na pokrycie potrzeb mobilizacyjnych.

Sprzęt użytku bieżącego z uwagi na różne zasady użytkowania dzieli się na następujące grupy eksploatacyjne:

- sprzęt bojowy;
- sprzęt szkolny.

Do pierwszej grupy należy sprzęt przeznaczony do szkolenia wojska w czasie pokoju i jednocześnie do pokrycia potrzeb mobilizacyjnych. Do drugiej grupy sprzęt wyłącznie do celów szkoleniowych.

2. Planowanie eksploatacji sprzętu chemicznego

Planowanie eksploatacji jest podstawowym czynnikiem właściwej gospodarki sprzętem, umożliwia racjonalne rozdzielenie środków finansowych i materiałowych, aby zabezpieczone zostały niezbędne potrzeby związane z eksploatacją sprzętu, umożliwia sprawowanie nadzoru nad właściwym i celowym użyciem przydzielonych środków na eksploatację sprzętu.

Eksploatacja sprzętu wymaga odpowiedniego zabezpieczenia materiałowo-technicznego oraz przywracania własności użytkowych przez wykonywanie napraw średnich i głównych.

Za podstawowe jednostki miary użytkowania sprzętu przyjmuje:

- motogodzina, jako miara użytkowania silników spalinowych i urządzeń z napędem od silników spalinowych /np. urządzenie UDU do dezaktywacji umundurowania, urządzenie grzejne UG-66 dowody, instalacja AGW-3 do odkażania umundurowania, instalacje rozlewcze ARS i IRS, zespoły prądotwórcze itp./;
- godzina - jako miara użytkowania urządzeń zasilanych energią elektryczną lub parową /np. obrabiarki, instalacja DBA/;
- rok - jako miara użytkowania środków ochronnych i sprzętu warsztatowego /np. maska przeciwgazowa, odzież ochronna, urządzenia warsztatowe, przyrządy do rozpoznania skażeń itp./.

Planowaniem eksploatacji jest objęty następujący sprzęt chemiczny:

- instalacje rozlewcze ARS i IRS;
- instalacja dezynfekcyjno-kąpielowa DBA;
- instalacja AGW-3 do odkażania umundurowania;
- urządzenie UDU do dezaktywacji umundurowania;
- urządzenie grzejne UG-66 do wody;
- ejektorowe zestawy czołgowe EZCz;
- ejektorowe zestawy samochodowe EZS;
- laboratorium chemiczne AL na samochodzie i laboratoria chemiczne-radiometryczne AL na samochodzie.

Plany eksploatacji sprzętu chemicznego zatwierdza Szef Wojsk Chemicznych MON.

Dla sprzętu, w czasie eksploatacji którego zużywa się nieznaczne ilości środków materiałowych, eksploatacji nie planuje się.

Zaopatrzenie materiałowe dla tego sprzętu planuje się na podstawie centralnie ustalonych średnich jednostkowych norm użytkowania, ilości sprzętu będącego w eksploatacji, średnich jednostkowych norm zużycia materiałów eksploatacyjnych itp. Do tej grupy zalicza się następujący sprzęt:

- maski przeciwgazowe filtracyjne;
- maski izolacyjne;
- odzież ochronna;
- urządzenia filtrowentylacyjne;
- przyrządy rozpoznania skażeń chemicznych i promieniotwórczych;
- instalacje BU do odkażania umundurowania;
- indywidualne zestawy samochodowe IZS;
- instalacje ARM do odkażania uzbrojenia;
- warsztaty chemiczne /RWCh-65, PRCh-1, WCh-65, ZNCh-65, RGS-1/;
- przyrządy kontrolne /PKM-64, PKM-66/;
- polowe laboratoria chemiczne /PChL/.

System planowania eksploatacji sprzętu chemicznego polega na opracowaniu dwuletnich i wieloletnich planów odpowiednio do okresów planowania, stosowanych w gospodarce narodowej.

System dwuletniego planowania polega na jednoczesnym opracowaniem planu zasadniczego na rok planowany i wstępnego planu na rok następny. Z uwagi na przyjęty system oddzielnego planowania dwuletniego, potrzeby odnośnie limitów eksploatacji sprzętu sporządzone są na szczeblu oddziałów i związków taktycznych, a zbiorcze na szczeblach szefostw wojsk chemicznych OW i MON.

Podczas opracowania planów eksploatacji należy brać pod uwagę:

- zamierzenia nakazane w wytycznych Ministra Obrony Narodowej;
- potrzeby szkoleniowe związane z realizacją programów szkolenia;
- zamierzenia zgłaszane przez inne rodzaje wojsk i służb;
- potrzeby wynikające z konieczności badań, docierania, prób sprzętu itp.;
- przewidywany stan ilościowy i techniczny sprzętu, jego resurs eksploatacyjny w motogodzinach, ogodzinach itp.;
- dane statystyczne i doświadczenia z lat ubiegłych;

- potrzeby utrzymywania odpowiednich przebiegów lub okresów eksploatacyjnych niezbędnych do zapewnienia gotowości technicznej sprzętu i gotowości bojowej wojsk;
- przewidywane możliwości warsztatów i zakładów naprawczych.

Dwuletni plan eksploatacji sprzętu chemicznego obejmuje plan skorygowany na rok bieżący, plan zasadniczy na rok planowany oraz plan na rok następny /następny plan/ wytyczony proponowanymi wskaźnikami w odniesieniu do planu zasadniczego.

Zatwierdzony przez Szefa Wojsk Chemicznych MON dwuletni plan eksploatacji stanowi podstawę do dokonania przydziału planowanego limitu dla poszczególnych okręgów wojskowych, a następnie dla związków taktycznych i oddziałów gospodarczych.

Szefostwo Wojsk Chemicznych MON po zaakceptowaniu przez Sztab Generalny planu eksploatacji dokonuje rozdziału limitów na poszczególne okręgi wojskowe i równorzędne. W oparciu o otrzymany limit i potrzeby Szefostwa wojsk chemicznych okręgów wojskowych /równorzędne/ opracowują rozdzielniki limitów, które zatwierdza szef wojsk chemicznych okręgu /równorzędny/. Rozdzielniki te rozsyła się do związków taktycznych i oddziałów gospodarczych bezpośrednio podległych OW.

Szefowie zabezpieczenia chemicznego związków taktycznych powinni sporządzić rozdzielniki limitów w ten sam sposób, co okręg wojskowy i po zatwierdzeniu przez dowódcę związku taktycznego przesłać je do realizacji podległym oddziałom gospodarczym.

Rozdział limitów na poszczególne egzemplarze sprzętu powinien być dokonany do końca grudnia roku poprzedzającego okres planowany.

Przydział limitu jest aktualnym i obowiązującym planem eksploatacji sprzętu, a wielkości limitu na poszczególne rodzaje sprzętu są obowiązujące i nie mogą być przekraczane bez zgody organu przydzielającego.

Na szczeblu Szefostwa Wojsk Chemicznych MON oraz OW i równorzędnych może być pozostawione 5 % rezerwa limitu, służąca na pokrycie nieprzewidzianych zamierzeń.

Przesunięć limitów mogą dokonywać:

- oddziały gospodarcze pomiędzy poszczególnymi egzemplarzami sprzętu w ramach jednego rodzaju sprzętu i grupy eksploatacyjnej;

- związki taktyczne pomiędzy podległymi oddziałami gospodarczymi w ramach jednego rodzaju sprzętu i grupy eksploatacyjnej;
- szefostwo wojsk chemicznych OW pomiędzy podległymi oddziałami związków taktycznych i podległymi bezpośrednio oddziałami gospodarczymi w ramach jednego rodzaju sprzętu różnych grup eksploatacyjnych;
- Szefostwo Wojsk Chemicznych MON pomiędzy okręgami wojskowymi, grupami eksploatacyjnymi oraz rodzajami sprzętu.

3. Użytkowanie sprzętu chemicznego

W zależności od przydzielenia sprzętu do grupy eksploatacyjnej, może on być użytkowany do zabezpieczenia następujących potrzeb związanych z:
- realizacją programu szkolenia wojsk;
- wykonaniem zadań bojowych;
- gospodarczą działalnością wojska;
- pracami wojska na rzecz gospodarki narodowej oraz wykonywaniem prac specjalnych;
- zwalczaniem skutków klęski żywiołowych.

Sprzęt może być użytkowany zgodnie z jego przeznaczeniem i tylko do celów przewidzianych dla danej grupy eksploatacyjnej, do której został zaliczony oraz w ramach przydzielonego limitu. Użytkowany może być tylko sprzęt etatowy, tj. sprzęt przewidziany w tabelach należności okresu pokojowego. Przechowywany sprzęt może być użytkowany tylko w okolicznościach przewidzianych specjalnymi zarządzeniami.

Na użytkowany sprzęt powinny być ustalone:
- normy używalności;
- normy międzynaprawcze i międzyobsługowe oraz rodzaje obsługi technicznej i napraw.

Sprzęt podlegający nadzorowi technicznemu może być użytkowany tylko po zgłoszeniu i zalegalizowaniu go w odpowiednich komórkach nadzoru technicznego.

Sprzęt przekazywany do eksploatacji powinien mieć następującą dokumentację i normy eksploatacyjne:
- instrukcja użytkowania i obsługi;
- instrukcja naprawy;
- katalog części zamiennych;

- normy używalności;
- normy międzynaprawcze i międzyobsługowe;
- normy zużycia materiałowego.

Sprzęt może być przydzielony:
- z centralnej składnicy;
- z okręgowych składnic;
- z zakładów naprawczych;
- z przemysłu;
- bezpośrednio z gospodarki narodowej.

Sposób odbioru sprzętu w każdym przypadku ustala organ zaopatrujący, wydając odpowiednie decyzje w zleceniu na pobranie sprzętu. Za przygotowanie i przekazanie sprzętu odpowiedzialna jest jednostka przekazująca. Sprzęt przekazywany do użytkowania powinien być technicznie sprawny i skompletowany.

Użytkowanie podstawowego sprzętu chemicznego powinno odbywać się w sposób zorganizowany. W tym celu okresowe plany szkolenia powinny zawierać dane dotyczące ilości i rodzajów sprzętu przeznaczonego do zabezpieczenia poszczególnych tematów. W oparciu o powyższe dane oraz zgłoszone zapotrzebowania, sztab oddziału sporządza tygodniowy plan użytkowania sprzętu i przedstawia go dowódcy do zatwierdzenia. Użytkownicy dostają wyciągi z tego planu.

Roboczym dokumentem zezwalającym na użycie sprzętu jest "rozkaz pracy sprzętu". Rozkaz ten wydaje się na każdorazowe użycie sprzętu. Jest on podstawowym dokumentem ewidencyjno-rozliczeniowym i ma na celu:
- zaewidencjonowanie ilości jednostek użytkowania sprzętu w czasie wykonywania określonego zadania;
- rozliczenie zużytych materiałów;
- ustalenia celu, rodzaju i zakresu pracy;
- ustalenia czasu pracy oraz czasu wyjazdu i powrotu sprzętu;
- zaewidencjonowanie wykonanej obsługi codziennej oraz przybycia sprzętu do parku;
- zasygnalizowanie konieczności przeprowadzenia okresowej obsługi lub naprawy bieżącej.

Dane z rozkazów pracy sprzętu są podstawą rozliczenia się oddziału gospodarczego z:
- przydzielonych limitów eksploatacyjnych na poszczególne rodzaje sprzętu;

- przydzielonych materiałów pędnych i smarów na zabezpieczenie określonych limitów eksploatacyjnych.

Ponadto rozkazy te są podstawą do dokonywania wpisów dotyczących ewidencji ~~zużycia~~ użytkowania w książkach indywidualnych sprzętu.

Sprzęt ruchomy /na pojazdach mechanicznych i przyczepach/ powinien znajdować się w parku sprzętu technicznego. Rozmieszczenie i urządzenie parku powinno zapewnić:

- odpowiednie warunki przechowywania sprzętu /w miarę możliwości ochronę przed wpływami atmosferycznymi/;
- możliwości szybkiego i bezkolizyjnego wyjazdu i wjazdu;
- kontrolę wjeżdżającego i wyjeżdżającego sprzętu;
- przeprowadzenie obsługi technicznej;
- bezpieczeństwo przeciwpożarowe;
- dogodne warunki ochrony.

Park sprzętu technicznego powinien składać się z następujących elementów:

- punktu kontroli technicznej;
- punktu czyszczenia, mycia i suszenia sprzętu;
- stacji mps;
- parku postoju.

Park powinien być ogrodzony, mieć bramę główną oraz bramę zapasową.

Inny sprzęt techniczny powinien również mieć wydzielone miejsca przystosowane do przechowywania zarówno pod względem technologicznym, jak i organizacyjnym oraz obsługi technicznej i konserwacji. Stosownie do ~~celu~~ cech sprzętu i materiałów, ich właściwości fizykochemicznych mogą to być magazyny otwarte /place o zniwelowanej lub twardej nawierzchni/, półotwarte /nakryte dachem/, zamknięte magazyny specjalne przystosowane lub zbudowane i wyposażone zgodnie z przepisami.

4. Obsługa techniczna i kontrola stanu technicznego sprzętu chemicznego

Obsługa techniczna jest jednym z podstawowych elementów właściwej i racjonalnej eksploatacji sprzętu i ma na celu:

- utrzymanie sprzętu w całkowitej sprawności technicznej;

- przygotowanie sprzętu do pracy w danym dniu lub porze roku;
- zapewnienie bezpieczeństwa pracy podczas eksploatacji sprzętu;
- zapobieganie powstawaniu awarii oraz zapewnienie niezawodności działania w czasie pracy sprzętu;
- usuwanie przyczyn powodujących przedwczesne zużycie lub uszkodzenie poszczególnych mechanizmów, zespołów i bloków oraz nadmierne zużycie materiałów eksploatacyjnych.

Obsługę przeprowadza się w czasie użytkowania, jak również w czasie przechowywania /konserwacji/ sprzętu.

Obsługa techniczna sprzętu obejmuje następujące zasadnicze grupy prac:
- uzupełnienie materiałów eksploatacyjnych /paliwo, oleje, uszczelki itp./;
- czyszczenie i mycie;
- sprawdzenie umocowania i skompletowania oraz stanu technicznego i regulacji poszczególnych zespołów, podzespołów, bloków i mechanizmów sprzętu;
- prace konserwacyjne;
- wszelkie inne czynności określone w instrukcjach obsługowych.

Obsługę techniczną z zasady przeprowadza się w jednostce użytkującej sprzęt.

Dopuszcza się wyjątki od tej zasady w przypadkach:
- gdy jednostka posiada małe ilości sprzętu;
- gdy do wykonania pewnych czynności potrzebne jest posiadanie specjalnych urządzeń;
- przy wprowadzaniu nowego skomplikowanego sprzętu;
- w okresie gwarancyjnym.

O rodzajach przeprowadzonej obsługi technicznej w decyduje nadrzędny organ danego pionu technicznego odpowiedzialnego za sprzęt.

W jednostkach użytkujących sprzęt w warunkach garnizonowych obsługą techniczną przeprowadza się w warsztatach lub miejscach wyznaczonych do tego celu.

Obsługę techniczną przeprowadzają:
- stała obsługa sprzętu w zakresie podstawowych czynności obsługowych;

- personel stacji obsługi /warsztatów/ w zakresie czynności wymagających specjalnych kwalifikacji i urządzeń obsługowych;
- konserwatorzy obsługujący przechowywany sprzęt, który nie ma stałej obsługi.

Po przeprowadzeniu obsługi technicznej sprzęt musi być technicznie sprawny i gotowy do natychmiastowego użycia.

Pomocnicy /zastępcy/ do spraw technicznych lub szefowie zabezpieczenia chemicznego oddziałów gospodarczych są bezpośrednio odpowiedzialni za terminowość, jakość i pełny zakres wykonywanej obsługi technicznej.

Obsługa techniczna w zależności od celu, terminów przeprowadzenia i zakresu wykonywanych prac dzieli się na następujące p podstawowe rodzaje:

- obsługa codzinna /OC/;
- obsługa okresowa /OT/;
- obsługa sezonowa /OS/;
- obsługa konserwacyjna /OK/;
- obsługa gwarancyjna /OG/.

Obsługa codzienna wykonuje się przed rozpoczęciem, w czasie i po zakończeniu pracy w każdym dniu. Jest ona podstawowym rodzajem obsługi. Szczegółowy zakres prac określają instrukcje o użytkowaniu danego sprzętu. Obsługę tę wykonuje z zasady obsługa sprzętu pod nadzorem bezpośrednich dowódców i specjalistów. Po zakończeniu pracy w danym dniu, sprzęt może być przechowywany /w parku, garażu, magazynie itp./ dopiero po przeprowadzeniu obsługi codziennej.

Obsługa okresowa przeprowadza się po wykonaniu przez sprzęt odpowiedniej normy międzyobsługowej /wyrażonej w km, mtg, godzinach pracy itp./. Obsługa okresowa powinna być wykonywana w stacjach obsługi, warsztatach, na stanowiskach rozwinięcia sprzętu lub odpowiednio przystosowanych pomieszczeniach przez wysokokwalifikowanych pracowników wyposażanych we właściwe narzędzia, przyrządy i urządzenia. W obsłudze okresowej powinna brać udział załoga ~~lub obsługa~~ lub obsługa sprzętu.

Obsługa sezonowa przeprowadza się dwa razy do roku z zadaniem przygotowania sprzętu do pracy w warunkach letnich i zimowych . Obsługę sezonową przeprowadzają efatowe obsługi sprzętu

przy współudziale personelu warsztatowego pod kierownictwem bezpośrednich dowódców, którzy odpowiadają za jakość i pełny zakres prac wykonywanych w czasie obsługi. Obsługę sezonową przeprowadza się w następujących miesiącach:

- kwiecień - przygotowanie sprzętu do użytkowania w okresie letnim;
- październik - przygotowanie sprzętu do użytkowania w okresie zimowym.

Obsłudze konserwacyjnej podlega wszystek sprzęt znajdujący się w oddziałach gospodarczych, składnicach lub warsztatach, nie przewidzianych do użytkowania w najbliższym okresie. Konserwacji podlega również sprzęt przewidziany do naprawy. W zależności od przeznaczenia i okresu przechowywania rozróżnia się:

- konserwację czasową;
- konserwację stałą.

Konserwację czasową przeprowadza się w sposób określony w instrukcjach obsługi sprzętu chemicznego. Natomiast konserwację stałą metodami przyjętymi dla sprzętu chemicznego, tzn., smarową, bezsmarową, luźnopokrowcową lub hermetyzacji opakowań albo kombinacje wymienionych metod.

Obsługa gwarancyjna jest wykonywana w okresie gwarancyjnym, określonym przez zakład produkujący sprzęt lub przeprowadzający naprawę.

Kontrola stanu technicznego sprzętu ma na celu:

- ocenę sprzętu eksploatowanego i przekazywanego;
- sprawdzenie ilości sprzętu i jego skompletowania;
- sprawdzenie stanu utrzymania i terminowości przeprowadzanej obsługi technicznej.

Przeglądy kontrolne i badania stanu technicznego sprzętu chemicznego przeprowadzają:

- dowódcy oddziałów /pododdziałów/ oraz ich pomocnicy do spraw technicznych /szefowie zabezpieczenia chemicznego/ w "Dniu Techniki" i planowanej obsługi technicznej;
- laboratoria okręgowe /równorzędne/ według rocznego planu badań okresowych sprzętu przechowywanego w magazynach jednostek.

Ocenę stanu technicznego sprzętu przeprowadza się w następujących przypadkach:

- przy kierowaniu sprzętu do naprawy głównej i średniej lub wybrakowania;

- przy przedłużeniu okresów użytkowania lub okresów i przebiegów międzynaprawczych sprzętu;
- przy sporządzaniu protokółów reklamacyjnych;
- po awarii sprzętu;
- przy przekazaniu sprzętu wewnątrz oddziału i poza oddział;
- przy przyjmowaniu sprzętu do warsztatu w celu wykonania naprawy lub obsługi technicznej;
- w czasie przeglądów kontrolnych i badań okresowych;
- w czasie inspekcji i kontroli.

Przy kontroli stanu technicznego sprzętu powinni być obecni: obsługa sprzętu lub konserwatorzy, dowódca pododdziału lub magazynier, osoby funkcyjne, odpowiedzialne za dany sprzęt gdy kontrolę przeprowadza wyższy lub równorzędny szczebel.

Do określania stanu technicznego oraz gotowości bojowej sprzętu podczas inspekcji i kontroli oraz w czasie przeglądów kontrolnych służy "współczynnik gotowości technicznej sprzętu". Współczynnik ten określa, jaka część sprzętu jest technicznie sprawna w stosunku do taktycznej /ewidencyjnej/ ilości. Współczynnik może być obliczany na dany dzień lub za pewien określony czas.

Oceny z gotowości technicznej sprzętu w zależności od wielkości obliczonego współczynnika dla poszczególnych grup sprzętu chemicznego wynoszą:

- bardzo dobrze - 0,96-1,00
- dobrze - 0,93-0,95
- dostatecznie - 0,90-0,92
- niedostatecznie - poniżej 0,90.

Wszystkie rodzaje obsługi technicznej z wyjątkiem obsługi codziennej powinny być ewidencjonowane. Ewidencję obsługi technicznej oraz przeglądów kontrolnych prowadzi się w odpowiednich rozdziałach książki pracy instalacji, urządzenia lub sprzętu dozymetrycznego oraz na kartach prowadzonych przez kancelarię techniczną oddziału.

"Dzień techniki" w jednostkach wojskowych ma na celu stworzenie wszystkich niezbędnych warunków do wykonania zabiegów kontrolno-profilaktycznych oraz usunięcie stwierdzonych niedociągnięć i niesprawności sprzętu eksploatacyjnego i przechowywanego w ZM.

"Dzień techniki" należy przeprowadzić 3-4 razy w miesiącu z takim wyliczeniem, aby w pododdziałach przeglądem objąć w ciągu miesiąca cały stan ewidencyjny sprzętu łącznie z zapasami /w pododdziałach skadrowanych raz na 6 miesięcy/. Terminy przeprowadzenia "Dnia techniki" w pododdziałach planuje sztab oddziału a dla kompanii chemicznej ZT - szef zabezpieczenia ZT.

W czasie "Dnia techniki" powinny być wykonane następujące czynności:

- sprawdzenie skompletowania sprzętu;
- sprawdzenie sposobu i warunków przechowywania;
- wykonanie zabiegów profilaktyczno-konserwacyjnych;
- usunięcie niesprawności, wymiana zużytych narzędzi oraz uzupełnienie brakujących części i narzędzi w skompletowaniu;
- kontrola aktualności i prawidłowości prowadzenia dokumentacji techniczno-eksploatacyjnej;
- praktyczne sprawdzenie wiadomości fachowych personelu obsługującego sprzęt w zakresie znajomości przepisów bhp, zasad eksploatacji, konserwacji i obsługi technicznej obsługiwanego sprzętu.

Sekcja techniczna oddziału ~~xxxxx~~ opracowuje na każdy miesiąc miesięczny plan przeprowadzenia "Dnia techniki" oraz harmonogram pracy pododdziału naprawczego w tym dniu ~~/załącznik nr 6/~~.

Stwierdzone w Dniu techniki" usterki i niedociągnięcia oraz niesprawności przy sprzęcie winny być usunięte na miejscu, a w przypadku, gdy nie mogą być usunięte, sprzęt należy kierować do warsztatów naprawczych. Dowódcy oddziałów i ich zastępcy do spraw technicznych powinni raz w miesiącu omówić z kadrą wyniki przeprowadzonych "Dni techniki" i dać wytyczne do planu na miesiąc następny.

Przeglądy laboratoryjne sprzętu przechowywanego w magazynach jednostek planuje na okres jednego roku szefostwo wojsk chemicznych OW /równorzędne/. Laboratoria składnicy sprzętu chemicznego równorzędne/ z otrzymanego planu sporządzają wyciągi i przekazują zainteresowanym jednostkom z wyszczególnieniem terminu i ~~xxxxx~~ miejsca przeprowadzenia badań.

5. Materiałowo-techniczne zabezpieczenie eksploatacji sprzętu chemicznego

Eksploatacja sprzętu chemicznego pociąga za sobą zużycie określonych materiałów eksploatacyjnych oraz zużycia poszczególnych elementów sprzętu, które okresowo muszą być uzupełnione i wymienione w celu utrzymania sprzętu w gotowości technicznej.

Do materiałów eksploatacyjnych zalicza się:

- części zamienne;
- materiały techniczne;
- materiały pędne i smary;
- materiały konserwacyjne;
- wyposażenie techniczne do przeprowadzania obsługi technicznej, zabiegów konserwacyjnych, kontrolnych badań laboratoryjnych i napraw bieżących.

Normy materiałowe określają asortyment oraz ilość materiałów niezbędnych do zabezpieczenia eksploatacji sprzętu chemicznego.

Normy materiałowe można podzielić na dwie podstawowe grupy:

- normy zużycia;
- normy należności.

Normy zużycia określają ilość i asortyment części i materiałów, które mogą być zużyte przez określony sprzęt w czasie określonej normy użytkowania lub też w określonym czasie.

Normy należności określają wyposażenie techniczne, ilość i asortyment materiałów, które powinny być utrzymane, aby zabezpieczyć ciągłą eksploatację sprzętu.

Na każdy rodzaj sprzętu chemicznego powinny być opracowane następujące normy materiałowe:

- normy zużycia części zamiennych i materiałów technicznych;
- zestawy części zamiennych i materiałów technicznych;
- zestawy indywidualne wyposażenia sprzętu w części zamienne i materiały;
- tabele lub zestawy wyposażenia warsztatów w urządzenia i zestawy wyposażenia usługowo-konserwacyjnego;
- normatywy magazynowe części zamiennych i materiałów technicznych na eksploatację.

Normatywy magazynowe części zamiennych i materiałów powinny być gromadzone w postaci:

- zapasów niezniżalnych /gromadzone przez SWCh MON/;
- zapasów bieżących /na 3 miesiące/;
- zapasów ponadnormatywnych /do-celowych na szczeblu MON/.

5. Dokumentacja eksploatacyjna sprzętu chemicznego

Dokumentacja eksploatacyjna obejmuje:
- dokumentację planistyczną;
- dokumentację ewidencyjną;
- dokumentację sprawozdawczą.

Dane planistyczne, ewidencyjne i sprawozdawcze z eksploatacji sprzętu mają charakter indywidualny /pojedyncze egzemplarze sprzętu/ i zbiorowy /sumaryczne dane/.

Sprawozdawczość eksploatacji prowadzi się dla sprzętu o ustalonych limitach eksploatacyjnych. Sprawozdawczość ta obejmuje dane:
- o użytkowaniu sprzętu /rozliczenie z przydzielonych limitów eksploatacyjnych/;
- o uzyskanych w okresie sprawozdawczym wielkościach współczynników gotowości technicznej sprzętu chemicznego.

Dokumentacja planistyczna obejmuje następujące podstawowe wzory dokumentów:
- dwuletni plan eksploatacji sprzętu ~~/załącznik nr 4/~~;
- przydział limitu;
- tygodniowy plan użytkowania sprzętu;
- operatywny plan obsługi technicznej;
- roczny plan kontroli laboratoryjnej sprzętu chemicznego przechowywanego w magazynach jednostek okręgu /równorzędnego/;

Dwuletni plan eksploatacji sprzętu sporządzony jest na szczeblu Szefostwa Wojsk Chemicznych Mon oraz na szczeblu szefostw wojsk chemicznych OW /Mar.Wojen./. Plan ten obejmuje dane dotyczące ilości sprzętu przewidywanego do eksploatacji, planowanego limitu użytkowania sprzętu oraz kosztów związanych z eksploatacją sprzętu.

Opracowany i zatwierdzony przez Szefa Wojsk Chemicznych MON plan eksploatacji sprzętu stanowi podstawę do rozdziału limitu na poszczególne okręgi wojskowe /równorzędne/, a następnie na związki taktyczne i oddziały gospodarcze. Na podstawie rozdzielnika sporządza się "Przydział limitu", który jest wyciągiem z

rozdzielnika limitu i stanowi dla podległego szczebla zasadniczy dokument, określający wielkość przydzielonego limitu na rok oraz dopuszczoną do eksploatacji ilości sprzętu.

Tygodniowy plan eksploatacji sprzętu chemicznego oraz operatywny plan obsługi technicznej sprzętu sporządza się tylko na szczeblu oddziału gospodarczego. Wzory ~~tego~~ tych planów oddziały gospodarcze ustalają we własnym zakresie.

Roczny plan kontroli laboratoryjnej sprzętu chemicznego przechowywanego w magazynach jednostek okręgu wojskowego /równorzędnego/ sporządza się na szczeblu szefostwa wojsk chemicznych okręgu wojskowego /równorzędnego/. Zawiera on dane dotyczące nazw i miejsca postoju jednostek, w których w kolejności, według ustalonej trasy i w określonym terminie zostaną przeprowadzone przez laboratoria składnicy chemicznej okręgu /równorzędnego/ badania okresowe sprzętu chemicznego.

Dokumentacja ewidencyjna obejmuje następujące podstawowe wzory dokumentów:

- książka wyposażenia specjalnego instalacje;
- zeszyty ewidencji pracy wyposażenia specjalnego instalacji;
- rozkaz pracy sprzętu;
- karta pracy maszyny /agregatu/;
- karta obsługi, naprawy i konserwacji sprzętu;
- dziennik ewidencji wykonanej obsługi technicznej i napraw bieżących sprzętu;
- ewidencja obsługi technicznej i przeglądów kontrolnych sprzętu;
- ewidencja limitów.

Dokumentację ewidencyjną eksploatacji sprzętu chemicznego prowadzi się na szczeblu oddziału lub pododdziału użytkującego sprzęt chemiczny, a ewidencję limitów na wszystkich szczeblach organizacyjnych.

Książka wyposażenia specjalnego instalacji jest podstawowym dokumentem określającym całość przebiegu eksploatacji oraz wykonania norm międzynaprawczych i norm użytkowania. Książkę tę prowadzi na każdy egzemplarz sprzętu chemicznego dowódca kompanii lub dowódca samodzielnego plutonu.

W zeszyt~~ach~~ie ewidencji pracy wyposażeni~~a~~a specjalnego dowódca instalacji każdorazowo dokonuje wpisów odnośnie ilości przepra-

cowanych godzin wyposażenia specjalnego. Dowódca plutonu po zakończeniu pracy instalacji sprawdza czy zostały dokonane wpisy do ~~książki~~ zeszytu. Dowódca kompanii sprawdza ~~książkę~~ zeszyt raz na miesiąc.

Rozkaz pracy sprzętu chemicznego wystawia się na instalacje specjalne i urządzenia korzystające z silnika samochodu. Na urządzenia i instalacje posiadające własne silniki napędowe wystawia się kartę pracy maszyny /agregatu/.

Rozkaz i kartę pracy sprzętu wystawia się na podstawie tygodniowego planu użytkowania sprzętu, doraźnego zapotrzebowania lub otrzymanego polecenia. Wypełnione i podpisane rozkazy pracy są podstawą dla dyżurnego parku do wypuszczenia sprzętu z parku.

Karta obsługi, naprawy i konserwacji jest podstawowym dokumentem zleceniowo-ewidencyjno-rozliczeniowym z wszystkich prac wykonywanych przy sprzęcie przez personel stacji obsługi /warsztatów/. Kartę tę wystawia osobno na każdy egzemplarz sprzętu kierowany do obsługi technicznej lub naprawy bieżącej upoważniona osoba /kancelaria techniczna/, której podlega dana stacja obsługi /warsztat/.

Dziennik ewidencji obsługi technicznej i napraw bieżących sprzętu jest rejestrem kart obsługi, naprawy i konserwacji sprzętu i podstawowych zawartych w nich danych. Dziennik ten prowadzi kierownik stacji obsługi /warsztatu/ oddziału gospodarczego.

Ewidencja obsługi technicznej i przeglądów kontrolnych sprzętu chemicznego jest podstawowym dokumentem umożliwiającym opracowywanie planów obsługi, określających terminy i cykliczność przeprowadzanej obsługi i przeglądów kontrolnych oraz ewidencjonujących ich wykonanie dla poszczególnych egzemplarzy sprzętu. Obsługę gwarancyjną ewidencjonuje się tak samo, jak obsługę okresową.

Dziennik ewidencji limitów jest dokumentem pomocniczym, który prowadzi się dla sprzętu chemicznego o limitowanej pracy. Dziennik ten prowadzą na wszystkich szczeblach osoby odpowiedzialne za gospodarkę limitem. Na każdy rodzaj sprzętu z przydzielonym oddzielnie limitem przeznacza się w dzienniku osobną stronicę. Z chwilą otrzymania rocznego przydziału limitu

ewidencjonuje się go w dzienniku, wyprowadzając jego stan faktyczny. W oddziałach gospodarczych wpisuje się wielkość zużycia limitu za okres jednego miesiąca i wypłowadza nowe stany faktyczne.

Sprawozdanie z eksploatacji i remontu sprzętu chemicznego jest dokumentem informacyjnym o realizacji planu eksploatacji i remontu sprzętu chemicznego w oddziałach, związkach taktycznych i okręgach /równorzędnych/.

Sprawozdanie z eksploatacji i remontu sprzętu chemicznego ma na celu:

- rozliczenie zużycia przydzielonych limitów;
- przeanalizowanie stanu limitów w celu umożliwienia ich przesunięć /w sprawozdaniu półrocznym/;
- przeanalizowanie wielkości zużycia limitu na cały rok, celem wprowadzenia korekty do planowania na lata następne;
- zobrazowanie wielkości współczynników gotowości bojowej i technicznej sprzętu chemicznego i zasygnalizowanie o konieczności podejmowania odpowiednich przedsięwzięć zapobiegawczych

Na szczeblu oddziału gospodarczego sprawozdania sporządza się na podstawie:

- przydziału limitu /książki ewidencji limitów/, skąd czerpie się dane o wielkościach przydzielonych limitów eksploatacyjnych;
- rozkazów pracy sprzętu /książki ewidencji pracy sprzętu i zużycia MPS/ - skąd czerpie dane o wielkościach zużytych limitów;
- ewidencji sprzętu, z których oblicza się ilość ewidencjonowanych sprzętodni w oddziale gospodarczym oraz sprzętodni niesprawności technicznej dla sprzętu, który został przekazany poza oddział do remontu /średniego, głównego/;
- kart obsługi,remontu, konserwacji sprzętu /dziennik ewidencji wykonanych usług technicznych i remontu bieżącego sprzętu/ - na podstawie których oblicza się ilość sprzętodni sprawności technicznej z tytułu przebywania sprzętu w remoncie bieżącym wykonywanym w oddziele gospodarczym.

Na szczeblach nadrzędnych sporządza się sprawozdania zbiórcze na podstawie sprawozdań otrzymanych ze szczebla niższego.

Terminy składania sprawozdań za poszczególne okresy sprawozdawcze po okresie podlegającym sprawozdawczości są następujące:
- dowództwa oddziałów wchodzących w skład ZT do dowództwa ZT w ciągu 5 dni;
- dowództwa ZT oraz dowództwo oddziałów nie wchodzących w skład ZT do dowództwa OW /równorzędnego/ w ciągu 15 dni,
- dowództwo OW /równorzędne/ do centralnych organów zaopatrujących w ciągu 30 dni;
- centralne organa zaopatrujące do Sztabu Generalnego w terminie do 15 lutego każdego roku.

6. Obowiązki i kompetencje organów odpowiedzialnych za eksploatację sprzętu chemicznego

Całokształtem spraw związanych z eksploatacją sprzętu chemicznego oddziałów i związków taktycznych okręgu kieruje dowódca okręgu przez szefa wojsk chemicznych okręgu.

Do zadań szefostwa wojsk chemicznych okręgu należy:
- przeprowadzenie analizy zbiórczej planów eksploatacyjnych i sporządzenie rozdzielników limitów;
- prowadzenie zbiorczej ewidencji limitów oraz analizowanie i sporządzanie sprawozdań o wykorzystaniu limitów;
- opracowywanie planów kontroli laboratoryjnej sprzętu i środków chemicznych;
- kontrolowanie planowania, organizacji i realizacji "Dnia techniki" i obsługi technicznej sprzętu chemicznego w jednostkach;
- przeprowadzenie analiz stanu technicznego sprzętu chemicznego i kształtowania się kosztów jego eksploatacji;
- organizowanie materiałowo-technicznego zabezpieczenia sprzętu chemicznego w pełnej sprawności technicznej;
- współpraca z szefami innych służb okręgu, którzy mają bezpośredni lub pośredni związek z problematyką eksploatacyjną sprzętu chemicznego.

Na szczeblu związku taktycznego sprawami związanymi z eksploatacją sprzętu chemicznego kieruje dowódca ZT przez szefa zabezpieczenia chemicznego. Szef zabezpieczenia chemicznego związku taktycznego kieruje, nadzoruje i kontroluje eksploatację sprzętu chemicznego w oddziałach i samodzielnych pododdziałach oraz udziela im niezbędnej pomocy. Do zadań szefa zabezpieczenia chemicznego należy:

- kontrolowanie planowania i realizacji "Dnia techniki" i obsługi technicznej;
- opracowanie zbiorczych planów eksploatacji;
- sporządzenie rozdzielnika limitów eksploatacyjnych;
- prowadzenie zbiorczej ewidencji limitów oraz analizowaniem sprawozdań o wykorzystaniu limitów.

Za stan techniczny, ~~przemiś~~ prawidłowe użytkowanie, organizacje i przeprowadzenie "Dnia techniki" oraz terminowe obsługi technicznej ponoszą odpowiedzialność dowódcy przedsiębiorstw i oddziałów, nej jakość i kontrolę stanu technicznego - szefowie zabezpieczenia chemicznego, a w jednostkach wojsk chemicznych pomocnicy dowódcy do spraw technicznych. Szefowie zabezpieczenia chemicznego /pomocnicy dowódcy do spraw technicznych/ odpowiedzialni są:

Natomiast za zorganizowanie „Dnia techniki" oraz obsługi technicznej,

- wykorzystanie i użytkowanie sprzętu zgodnie z przeznaczeniem i obowiązującą dokumentacją oraz organizacyjne zabezpieczenie utrzymania w pełnej sprawności technicznej i bojowej sprzętu chemicznego;
- planowanie eksploatacji i rozdział limitów na poszczególne grupy i egzemplarze sprzętu chemicznego;
- przeprowadzenie w określonych terminach i w pełnym zakresie obsługi technicznej sprzętu chemicznego;
- prawidłowy przebieg i realizacja "Dnia techniki" pod względem technicznym oraz wykonanie zamierzeń i czynności przewidzianych planem "Dni techniki";
- podejmowanie przedsięwzięć organizacyjnych i technicznych w celu polepszenia stanu technicznego sprzętu chemicznego;
- prowadzenie ewidencji i sprawozdawczości oraz dokonywanie analizy kształtowania się kosztów eksploatacji w oparciu o wskaźniki ekonomiczno-eksploatacyjne;
- stałe i systematyczne podnoszenie kwalifikacji osób obsługujących sprzęt chemiczny.

Osoby obsługujące sprzęt chemiczny zobowiązani są do:

- prawidłowego i oszczędnego eksploatowania sprzętu chemicznego i meldowania bezpośredniemu przełożonemu stwierdzonych usterkach;
- przestrzegania obowiązku przeprowadzenia obsługi codziennej;
- przestrzegania przepisów BHP w czasie użytkowania sprzętu.

Osoby te ponoszą odpowiedzialność za wszelkie uszkodzenie powstałe w wyniku niewłaściwej eksploatacji sprzętu oraz braki w jego skompletowaniu.

III. ZASADY PRZECHOWYWANIA I KONSERWACJI SPRZĘTU CHEMICZNEGO

1. Zasady ogólne przechowywania i konserwacji sprzętu chemicznego

Sprzęt chemiczny przechowuje się w pomieszczeniach zwanych magazynami. Poszczególne rodzaje sprzętu można przechowywać tylko w magazynach zapewniających warunki wymagane dla danej grupy sprzętu, to jest odpowiednią temperaturę, wilgotność, wentylację itp. Pomieszczenia magazynowe mogą być wykorzystane tylko do przechowywania sprzętu i ewentualnie do przeprowadzania zabiegów konserwacyjnych. Zabrania się wykorzystywać je do innych celów, na przykład mieszkalnych, biurowych itp.

Zespoły pomieszczeń magazynowych, przeznaczone do przechowywania sprzętu chemicznego, powinny być z ogólnego rejonu składnicy wydzielone oraz zgodnie z postanowieniami instrukcji odpowiednio urządzone, zabezpieczone i ochraniane.

Z technicznego punktu widzenia magazyny dzielą się na:
- otwarte;
- półotwarte;
- zamknięte;
- specjalne.

Magazyny otwarte są to wydzielone w rejonie składnicy miejsca, przeznaczone do składania sprzętu odpornego na warunki atmosferyczne. Teren magazynów powinien mieć powierzchnię zniwelowaną, utwardzoną lub o podłożu ~~zniwelowanym~~ naturalnym oraz z niewielkim nachyleniem i rowkach ściekowych do odprowadzania wody podczas opadów atmosferycznych. W magazynach otwartych można przechowywać tylko puste opakowania blaszane ocynkowane lub pomalowane. W okresie letnim dopuszczalne jest przechowywanie niektórych ciekłych środków chemicznych w beczkach lub bębnach blaszanych.

Magazyny półotwarte /wiaty/ są to pomieszczenia składowe, pokryte dachem wspartym na słupach, bez ścian lub ze ścianami ażurowymi, albo ze ścianą od strony przeważających kierunków wiatru. Podłoga w zasadzie powinna być z betonu. Jeżeli stanowi podłoże naturalne, to powinny w niej być rowki ściekowe. Magazyny półotwarte służą do przechowywania sprzętu odpornego na zmiany temperatury, lecz nie znoszącego bezpośredniego oddziaływania opadów atmosferycznych i promieni słonecznych.

Magazyny zamknięte są to pomieszczenia całkowicie zamknięte izolujący przechowywany w nich sprzęt od wpływów atmosferycznych i wahań temperatury. Konstrukcja powinna być ognioodporna. Magazyny mogą być ogrzewane lub niogrzewane. Ogrzewanie powinno być parowe, wodne lub za pomocą nadmuchu ciepłego powietrza. Zabrania się ogrzewać magazyny za pomocą pieców węglowych, koksowych, naftowych i gazowych oraz elektrycznych /z odkrytą spiralą grzejną/. Pomieszczenia powinny mieć otwierające się okna, wystarczającą ilość drzwi oraz oświetlenie tylko elektryczne.

Magazyny specjalne są to pomieszczenia magazynowe, przystosowane do przechowywania sprzętu lub materiałów, wymagających szczególnych warunków przechowywania, jak materiały pędne i smary, materiały wybuchowe i środki zapalające, środki trujące, materiały promieniotwórcze.

W magazynach zamkniętych i specjalnych szyby okien powinny być pomalowane farbą nie przepuszczającą promieni słonecznych lub mieć zasłony. Okna powinny być zabezpieczone żelaznymi kratami, a drzwi okute blachą i wyposażone w dobre zamknięcia.

Na teren magazynów oprócz perwonelu mogą wchodzić przełożeni z tytułu służby oraz osoby przeprowadzające kontrolę z upoważnienia organów nadrzędnych.

W składnicach i magazynach sprzętu chemicznego szczególne znaczenie posiada dobrze zorganizowana obrona przeciwpożarowa oraz ścisłe przestrzeganie jej zasad.

Podczas przyjmowania sprzętu do magazynu obowiązuje zasada składowania go według lat produkcji oraz partiami produkcyjnymi, w celu ułatwienia prowadzenia prawidłowej rotacji. Zabrania się składować sprzęt /zarówno luzem jak i w opakowaniach/ bezpośrednio na ziemię lub podłodze. Sprzęt należy wysyłać takimi środkami transportowymi, które zapewnią warunki przewozu zbliżone do warunków przechowywania.

Pomieszczenia magazynowe składnicy oraz przechowywany w nich sprzęt chemiczny podlegają okresowym przeglądom, których dokonują:

- nadrzędny organ dyspozycyjny;
- organ rewizji i kontroli;

- kierownik składnicy;
- kierownik magazynu.

Nadrzędne organy dyspozycyjne dokonują kontroli według planów kontroli tych organów. Kierownik składnicy dokonuje przeglądu osobiście lub wyznacza komisję dwa razy do roku - w okresie wiosennym /kwiecień, maj/ i jesiennym /październik, listopad/. Kierownik magazynu dokonuje ogólnego przeglądu magazynu przynajmniej raz w miesiącu oraz z podległym mu personelem w czasie przygotowywania sprzętu do przeprowadzenia okresowych zabiegów konserwacyjnych.

Sprzęt chemiczny, przechowywany w magazynach składnic i magazynach jednostek, powinien być systematycznie konserwowany. Ze sprzętem tym dokonuje się następujących podstawowych zabiegów konserwacyjnych:

- przesuszanie;
- talkowanie;
- malowanie;
- natłuszczanie;

odpowietrzenie.

Przesuszanie poddaje się wyroby z gumy, tkanin pogumowanych oraz tkanin technicznych /namioty, plandeki/ wtedy, gdy uległy one zawilgoceniu. Tkanin powlekanych gumą nie można suszyć bezpośrednio na słońcu.

Talkowanie ma na celu zapobieganie sklejaniu się powierzchni gumowych i jest stosowane przy wszystkich wyrobach gumowych oraz z tkanin pogumowanych.

Malowanie chroni powierzchnie metalowe przed korozją. Maluje się tylko powierzchnie odpowiednio przygotowane, tj. wyczyszczone do metalicznego połysku i odtłuszczone.

Natłuszczanie chroni przed korozją te miejsca wyrobów metalowych, których nie można pokryć innymi powłokami ochronnymi na przykład nacięcia gwintów, śrub, wnętrza pomp, łożyska, wnętrza cylindrów silnikowych itp. Przed nałożeniem smaru należy oczyścić powierzchnię.

Nie można konserwować przez natłuszczanie części metalowych łączonych z gumą lub przedmiotów, które będą przechowywane razem z częściami gumowymi. Przedmioty te po oczyszczeniu owija się specjalnym papierem antykorozyjnym.

Odpowietrzenie polega na usunięciu nadmiaru par łatwo parujących cieczy przechowywanych w szczelnych zbiornikach /beczkach/.

2. Indywidualne i zbiorowe środki ochrony przed skażeniami

Do indywidualnych środków ochrony przed skażeniami zalicza się:
- środki ochrony dróg oddechowych /maski przeciwgazowe filtracyjne i izolacyjne/;
- środki ochrony skóry /odzież ochronna, pończochy ochronne, ogólnowojskowe płaszcze ochronne, rękawice ochronne/.

Indywidualne środki ochrony przed skażeniami przechowuje się tylko w magazynach typu zamkniętego. Pomieszczenia magazynowe powinny odpowiadać następującym warunkom:
- znajdować się w budynkach murowanych, suchych i przewiewnych, ognioodpornych z ogrzewaniem wodnym lub parowym oraz z instalacją odgromową;
- mieć temperaturę wnętrza od +5°C do 20°C oraz dopuszczalną wilgotność względną 50-70 %;
- posiadać odpowiednią ilość drzwi, okna zabezpieczone kratą lub siatką, a szyby zamalowane niebieską farbą lub zaopatrzone w zasłony;
- posiadać elektryczną instalację oświetlającą wykluczającą zwarcie, iskrzenie itp.;
- posiadać przenośne gaśnice, skrzynie z piaskiem i niezbędny sprzęt ppoż.

Indywidualne środki ochrony przed skażeniami przechowuje się w opakowaniach fabrycznych, to jest w typowych skrzyniach fabrycznych. Skrzynie powinny być zaplombowane i ustawione pojedynczymi rzędami oraz w warstwach. Pierwszą warstwę układa się na podkładach z bali lub krawędziaków. Prześwit między podłogą a dnem skrzyni nie może być mniejszy niż 10 cm. Dopuszczalna ilość warstw nie może przekraczać 6 skrzyń. Odległość skrzyń od ścian nie mniejsza niż 0,8 m, a odległość między rzędami co najmniej 1 m. Przy przesuwaniu skrzyń należy obchodzić się z nimi ostrożnie, nie przewracać, zrzucać i uderzać.

Indywidualne środki ochrony przed skażeniami przechowywane w magazynach raz na rok poddaje się szczegółowemu przeglądowi, który należy planować na okres wiosenno-letni i przeprowadzać jednocześnie z okresowymi zabiegami konserwacyjnymi. Przegląd powinien być zakończony oceną stanu przechowywanego sprzętu i zakwalifikowaniem go do jednej z następujących grup:

- do dalszego przechowywania - sprzęt wymagający tylko przekonserwowania;
- do laboratoryjnego zbadania jakości;
- do wydania w pierwszej kolejności;
- do naprawy - sprzęt z uszkodzeniami powstałymi podczas przechowywania;
- do wybrakowania - sprzęt niesprawny lub uszkodzony w takim stopniu, że naprawa nie przywróci mu wartości użytkowej oraz sprzęt, który utracił wartość użytkową na skutek naturalnego procesu starzenia lub niewłaściwego przechowywania.

Zabiegi konserwacyjne indywidualnych środków ochrony przed skażeniami przeprowadza się raz do roku, w okresie letnim. Części gumowe lub pogumowane w miarę potrzeby przesusza się i talkuje z obu stron. Nie należy talkować zaworów wdechowych i wydechowych oraz wewnętrznych powierzchni rur łączących masek przeciwgazowych. Malowane części czyści się szmatką. Powiechchnie gdzie wystąpiły odpryski lub rdza czyści się do połysku i maluje farbą nitro. Powierzchnie aluminiowe oraz cynkowane lub kadmowane - czyści się tylko suchą szmatką.

Do zbiorowych środków ochrony przed skażeniami zalicza się różnego rodzaju urządzenia filtromentylacyjne oraz dodatkowe wyposażenie do nich. Środki te przechowuje się oraz przeprowadza przeglądy i konserwację podobnie jak indywidualne środki ochrony przed skażeniami. Ponadto dopuszcza się jako awaryjne oświetlenie lampy naftowe. Skrzynie lub klatki ustawia się w magazynach rzędami lub w stosach. Dopuszczalna wysokość stosu nie powinna przekraczać 2,2 m. Podczas konserwacji natłuszcza się miejsca nie przewidziane do malowania /np. gwintów śrub/ smarem o małej kwasowości oraz uzupełnia brakujące i wymienia uszkodzone części.

3. Sprzęt rozpoznania skażeń chemicznych i promieniotwórczych

Do sprzętu rozpoznania skażeń chemicznych i promieniotwórczych zalicza się następujące grupy sprzętu:
- laboratoria chemiczne i radiometryczne na samochodach;
- sprzęt do wykrywania promieniowania, mierzenia mocy i wielkości dawek promieniowania, działający w oparciu o układy elektroniczne i reakcje chemiczne;
- sprzęt do wykrywania skażeń chemicznych, pobierania próbek materiałów skażonych oraz określania rodzaju środków trujących, działający w oparciu o reakcje chemiczne;
- samochody osobowo-terenowe lub inne pojazdy, przystosowane do rozpoznania skażeń;
- akumulatory, baterie akumulatorów i ogniwa elektryczne do zasilania przyrządów rozpoznania skażeń, pracujących w oparciu o układy elektroniczne.

Laboratoria chemiczne i radiometryczne należy przechowywać w ogrzewanych magazynach - garażach. Drzwi laboratoriów powinny być zamknięte i zaplombowane.

Sprzęt do wykrywania i mierzenia skażeń, a także zestawy części zamiennych i zapasowych do tego sprzętu należy przechowywać w magazynach zamkniętych. Pomieszczenia magazynowe powinny:
- znajdować się w ogrzewanych budynkach murowanych o konstrukcji ognioodpornej;
- utrzymywać temperaturę od 10°C do 25°C bez względu naporę roku;
- wilgotność względną utrzymywać w granicach 50-70 % ;
- posiadać ogrzewanie wodne lub parowe /wyjątkowo dopuszcza się ogrzewanie za pomocą pieców węglowych/;
- posiadać oświetlenie elektryczne, a oświetlenie awaryjne - elektryczne latarki lub zamknięte lampy naftowe.

Magazyny sprzętu rozpoznania skażeń powinny posiadać regały /stelaże/ i szafy gładko zestrugane i pomalowane. Odstępy między półkami nie mniejsze niż 40 cm, szerokość półek nie większa niż 80 cm; dolna półka co najmniej 20 cm od podłogi

Regały i szafy ustawia się rzędami, w odstępach od ścian nie mniejszych niż 60 cm, a w odstępach między rzędami 80-100 cm. Światło dzienne powinno padać między przejścia. W pomieszczeniach musi być termometr i higrometr oraz założona książka do wpisywania wskazań tych przyrządów. Temperaturę i wilgotność odczytuje się i wpisuje do książki codziennie o ustalonej porze.

Sprzęt przeznaczony do stałego składowania przechowuje się w magazynach wypakowany ze skrzyń transportowych. Jeżeli sprzęt ma specjalne skrzynki /futerały/ do przechowywania i przenoszenia pojedyńczych egzemplarzy, to przechowuje się go w tych skrzynkach /futerałach/, przy czym powinny one być zaplombowane. Zabrania się, nawet tymczasowo przechowywać lub składować sprzęt na ziemi lub podłodze.

Sprzęt przeznaczony do przechowywania układa się na regałach lub w szafach, przestrzegając następujących zasad:

- ekonomicznie wykorzystywać powierzchnie składowania;
- między przyrządami zapewnić swobodny przepływ powietrza;
- umożliwiać dokonywanie oględzin zewnętrznych sprzętu /bez rozpakowywania/ lub przeliczanie bez konieczności rozkładania go;
- ciężar składowanego sprzętu nie powinien powodować wygięcia półki;
- cięższe przyrządy składować na niższych półkach, a lżejsze na wyższych;

nie składować przyrządów jeden na drugim, jeśli to grozi im uszkodzenie;

- nie składować przyrządów z podłączonymi elektrycznymi źródłami zasilania;
- przyrządy ewidencjonowane zestawami przechowywać w zestawach.

W czasie przemieszczania sprzętu zabrania się rzucać, kantować i przesuwać skrzynie po podłodze /należy je przenosić/

Samochody i inne pojazdy, przystosowane do rozpoznania skażeń, przechowuje się całkowicie skompletowane w sprzęt rozpoznania skażeń w ogrzewanych garażach. W wypadku przechowywania samochodów i innych pojazdów w garażach nieogrzewanych lub pod wiatrami, wówczas należy zdemontować sprzęt rozpoznania skażeń i przenieść do pomieszczeń ogrzewanych.

Ogniwa oraz baterie suche należy przechowywać w magazynach suchych i chłodnych, o możliwie małych wahaniach temperatury. Optymalne temperatury są od +5°C do -6°C. Ogniwa i baterie suche przechowuje się w kartonowych opakowaniach fabrycznych lub luzem na regałach. Nie wskazane jest przechowywać w zamykanych szafach. Końcówki przewodów wyprowadzone od biegunów powinny być zaizolowane. Ze względu na ~~półroczny~~ półroczny okres gwarancyjny-składować partiami produkcyjnymi. Przystosowane do pracy w okresie zimowym, nie należy przechowywać w temperaturze powyżej 25°C dłużej niż miesiąc.

Akumulatory i baterie akumulatorów przechowuje się w pomieszczeniach ogrzewanych, suchych i przewiewnych. Nie-szkodliwe są niskie temperatury. Szkodliwe są nagłe zmiany temperatury oraz temperatury zbyt wysokie /powyżej 30°C/. Akumulatory i baterie akumulatorów przechowuje się w zasadzie w stanie suchym. Zezwala się przechowywać z elektrolitem, nie dłużej jednak niż przez jeden rok. Zabrania się przechowywać w jednym pomieszczeniu akumulatory zasadowe i kwasowe. Akumulatory powinny mieć dokręcone korki wlewcze oraz zakonserwowane wazeliną techniczną zewnętrzne części metalowe.

Sprzęt rozpoznania skażeń chemicznych i promieniotwórczych przechowywany w magazynie trzeba przynajmniej raz na rok poddać przeglądowi. Przegląd należy ~~go~~ zaplanować na ciepłą porę roku i przeprowadzać jednocześnie z okresowymi zabiegami konserwacyjnymi. Przegląd należy rozpocząć od oględzin pomieszczeń magazynowych i ustalenia, czy istniejące warunki nie wpłynęły na obniżenie jakości przechowywanego sprzętu. Następnie sprawdza się opakowania, stan plomb, czy urządzenia i sprzęt nie mają mechanicznych uszkodzeń, czy części metalowe nie są pokryte rdzą, nie mają wgnieceń, odprysków farby itp. Gdy zewnętrzne oględziny wskazują na uszkodzenie przyrządu, należy go sprawdzić przez podłączenie źródeł zasilania. Wzorcowe źródło promieniowania sprawdza się przez porównanie aktywności początkowej ze spadkiem aktywności, wynikającym z czasu przechowywania.

Ustala się również czy nie upłynął okres przechowywania rurek wskaźnikowych, odczynników chemicznych, ogniw i baterii suchych. Poddaje się oględzinom wybrane losowo baterie i ogniwa. Sprawdza się poziom elektrolitu w akumulatorach. Sprawdza się również

skompletowanie sprzętu, porównując faktyczny stan ilościowy z dokumentacją.

Okresowy przegląd sprzętu rozpoznania skażeń powinna zakończyć ocena stanu przechowywanego sprzętu, wyeliminowanie sprzętu niepełnowartościowego, wycofanie z użytku bieżącego sprzętu o kończącym się okresie eksploatacyjnym oraz ustalenie zakresu przeprowadzenia niezbędnych zabiegów konserwacyjnych.

Konserwację sprzętu rozpoznania skażeń rozpoczyna się od oczyszczenia sprzętu z nagromadzonego kurzu. Drewniane i metalowe części w miejscach uszkodzenia powłoki ochronnej maluje się farbą. Nie malowane części natłuszcza się smarem o małej kwasowości. Podczas przekonserwowania narzędzi usuwa się stary smar, czyści, ponownie konserwuje smarem i owija papierem antykorozyjnym. W sprzęcie rozpoznania skażeń promieniotwórczych zabiegom konserwacyjnym poddaje się tylko zewnętrzną obudowę oraz kontakty w komorze źródeł zasilania. Wnętrze przyrządów konserwuje się w warsztatach podczas napraw i cechowania. Wymienia się również osuszacze. Wyrzutnie znaków otrzymywanych należy rozkonserwować, wyjąwszy mazią lub olejem wrzecionowym i ponownie ~~wymowić~~ zakonserwować smarem. Akumulatory konserwuje się raz na rok. Podczas konserwacji czyści się złącza, kontakty, korki wlewcze, wykrystalizowane osady zeskrobuje się i ściera szmatką zwilżoną w nafcie, złącza natłuszcza się wazeliną techniczną.

Sprzęt, którego stan technicznego nie można określić podczas przeglądu, a istnieje przypuszczenie, że utracił częściowo lub całkowicie wartość użytkową, należy oddać do laboratoryjnego przebadania.

4. Środki dymne, środki do odkażania i dezaktywacji oraz środki i preparaty promieniotwórcze

Uwzględniając właściwości chemiczne i fizyczne oraz różne warunki przechowywania, środki dymne, środki do odkażania i dezaktywacji oraz środki trujące i ~~xxxxx~~ preparaty promieniotwórcze podzielone na następujące grupy:

- świece i granaty dymne oraz mieszanka dymotwórcza S-IV;
- pakiety odkażające, odkażalniki ciekłe i suche luzem /w beczkach lub bębnach/ oraz rozpuszczalniki;

- pakiety dezaktywacyjne, środki emulgujące i detergenty ciekłe i suche luzem /w beczkach lub bębnach/;
- środki trujące /w dowolnej postaci/;
- preparaty promieniotwórcze o dużej aktywności, wchodzące w skład warsztatów naprawczych i cechowniczych przyrządów dozymetrycznych /bez preparatów kontrolnych, przechowywanych przy przyrządach/.

Wymienione środki przechowuje się w magazynach typu specjalnego, w których można stworzyć odpowiednie warunki dla każdego z nich. W magazynach tych mogą pracować tylko specjalnie przeszkolone osoby lub grupy robocze pod stałym nadzorem oficera /podoficera/. Wymagania z zakresu BHP omawia "Instrukcja o bezpieczeństwie pracy z niebezpiecznymi i szkodliwymi materiałami wojsk chemicznych" sygn. Chem.55/57.

Świece i granaty dymne przechowuje się w magazynach murowanych, suchych i nieogrzewanych, ognioodpornych i wyposażonych w sprzęt przeciwpożarowy. Okna magazynu powinny być zabezpieczone przed przenikaniem bezpośrednich promieni słonecznych. Środki dymne przechowuje się w opakowaniach fabrycznych. Skrzynie z granatami dymnymi układa się na podkładach, co najmniej 10 cm nad podłogą. Wysokość stosu 6-8 skrzyń, odległość od ścian 0,8 m, odstępy między rządami 0,8-1,2 m. Świece dymne BDSz i MDSz przechowuje się w klatkach drewnianych. Wysokość stosu nie może być większa niż 4 świece ustawione pionowo.

Mieszankę dymotwórczą S-IV przechowuje się w magazynach murowanych, suchych i nieogrzewanych, w specjalnych beczkach 100-150 l.
Beczki układa się na podkładach drewnianych, otworami wlewczymi do góry. Można układać je w dwóch warstwach. W ciepłej porze roku beczki co 2 miesiące należy odpowietrzać przy włączonej wentylacjii oraz otwartych oknach i drzwiach. Do beczek po mieszance nie można wlewać wody. Zabrania się przechowywać mieszankę razem z innym sprzętem.
Odkażalniki ciekłe i rozpuszczalniki przechowuje się w magazynach typu zamkniętego lub półotwartego, w beczkach żelaznych czarnych lub ocynkowanych. Beczki powinny mieć szczelnie zakręcone korki i być zaplombowane. Ustawia się je na podkładach drewnianych nie więcej niż w dwu warstwach. Beczki przechowywane w magazynach typu bunkrowego, pod ziemią, odpowietrza się co najmniej

raz na rok, w magazynach półotwartych co miesiąc. Beczki odpowietrza się wyłącznie na wolnym powietrzu. Przed wejściem do magazynu należy umieścić dobrze widoczny napis "Trucizna".

Odkażalniki suche przechowuje się w magazynach typu zamkniętego, suchych i nieogrzewanych z dobrą wentylacją naturalną lub zainstalowanymi wyciągami. Bębny drewniane 10 i 20 kg /z dwuchloroaminą/ ustawia się w stosy, po 5-6 bębnów w stosie. Bębny blaszane 50 kg /podchloryn wapniowy, wapno chlorowane/ ustawia się pionowo, rzędami w dwóch warstwach. Beczki żelazne 180 kg /wapno chlorowane/ ustawia się pionowo pojedynczymi rzędami. Pakiety odkażające przechowuje się w opakowaniach fabrycznych /w kartonach i skrzyniach/. Skrzynie z kartonami ustawia się w warstwach po 5-6 skrzyń. Pakiety opakowane tylko w kartony ustawia się na półkach /regałach/. W pomieszczeniach, w których przechowuje się odkażalniki suche, zabrania się przechowywać inny sprzęt.

Podczas przechowywania zasadowego podchlorynu wapniowego należy zachować szczególną ostrożność, gdyż powyżej 80°C może on ulec samozapłonowi. Może on również zapalić się w temperaturze pokojowej, jeśli zetknie się z substancjami o zdolnościach redukcyjnych, jak: oleje mineralne i smary, szmaty, winidur, papier itp. W razie zapalenia podchlorynu wapniowego można używać tylko gaśnic śniegowych.

Ciekłe i suche środki do dezaktywacji /w bębnach i beczkach/ oraz pakiety dezaktywacyjne przechowuje się w pomieszczeniach magazynowych typu zamkniętego, nieogrzewanych, suchych i przewiewnych. Zasady składowania podobne jak odkażalników.

Środki trujące przechowuje się w magazynach specjalnych typu zamkniętego, murowanych lub betonowych, suchych i przewiewnych, nieogrzewanych. Magazyny mogą być naziemne lub podziemne. Magazyny powinny być usytuowane na terenie składnicy z dala od innych pomieszczeń, osiedli i wewnętrznych dróg komunikacyjnych. Odległość do najbliższych osiedli i dróg publicznych powinna wynosić 1-3 km. Magazyn należy wyposażyć w mechaniczną wentylację, zapewniającą przynajmniej 10-krotną wymianę powietrza na godzinę. Właściwy magazyn, gdzie przechowuje się

środek trujący, oddziela się od wejścia przedsionkiem, w którym powinny się znajdować: indywidualne środki ochrony przed skażeniami /5 kompletów/, odkażalnik w ilości takiej, aby można było zneutralizować 5 % przechowywanych środków trujących, środki pierwszej pomocy, przyrząd rozpoznania chemicznego oraz przycisk sygnalizacji alarmowej.

Każdy pojemnik ze środkiem trującym powinien być zaplombowany. Przed otwarciem magazynu należy uruchomić wentylację na czas wystarczający na 3-5-krotną wymianę powietrza. Przed wejściem do przedsionka należy nałożyć maskę przeciwgazową i odzież ochronną oraz za pomocą przyrządu rozpoznania chemicznego sprawdzić czy w magazynie powietrze nie jest skażone. W magazynie zabrania się jeść, pić i palić oraz pozostawać dłużej niż wymaga tego konieczność. Zasady zachowania się podczas pracy ze środkami trującymi omawiają."Przepisy bezpieczeństwa pracy z niebezpiecznymi i szkodliwymi materiałami wojsk chemicznych", sygn.chem. 55/57. Przy wejściu do magazynu należy wywiesić tabliczkę ostrzegawczą z napisem "Trucizna". Wysokotoksyczne środki trujące przechowuje się w ampułkach ułożonych w kasetach z blachy ocynkowanej, wypełnionych sorbentem. Przechowywane kasety powinny być zalutowane lub zamknięte na zamki /kłódki/ zapadkowe, od których klucze w zaplombowanych woreczkach zdaje się u kierownika składnicy.

Preparaty promieniotwórcze o dużej aktywności przechowuje się w magazynach specjalnych typu bunkrowego, o grubych betonowych ścianach zagłębionych w ziemię, lub w komorach betonowych zakrytych płytami betonowymi. Ściany, sufit i podłoga magazynu powinny być gładkie, bez szpar, wykonane z materiałów nieporowatych i nadające się do zmywania strumieniem wody. Magazyny powinny znajdować się z dala od uczęszczanych dróg i innych budynków magazynowych. Oświetlenie może być elektryczne lub naftowe. Na drzwiach magazynu powinna znajdować się tablica ostrzegawcza ze znakiem stylizowanego, czerwonego liścia koniczyny na żółtym tle i napis "Promieniowanie". Preparaty promieniotwórcze zazwyczaj zamocowane są w specjalnych uchwytach, służących do wyjmowania z pojemników. Pojemniki są to odlewy z ołowiu albo żeliwa w kształcie kuli lub walca. Pojemniki z preparatami promieniotwórczymi podczas przemieszczania zabrania się przewra-

cać /kantować/, a nawet przechylać. Śmieci i odpadki magazynu bada się radiometrem i odsyła do tzw. mogilników. Przedmioty skażone dezaktywuje się strumieniem wody z emulgatorem. Preparaty których aktywność spadła poniżej dopuszczalnej wielkości zgłasza się drogą służbową do Szefostwa Wojsk Chemicznych MON.

Pracowników zatrudnionych przy preparatach promieniotwórczych obowiązuje okresowa kontrola lekarska posiadanie dozymetrów oraz zgłaszanie się do laboratorium ochrony radiologicznej przy szefostwie służby zdrowia WP.

Przewóz preparatów promieniotwórczych i wysokotoksycznych środków trujących dozwolony jest jedynie samochodami ciężarowymi, oznakowanymi zgodnie z kodeksem drogowym żółtymi tablicami oraz stylizowanym rysunkiem czterolitnej konieczny w kolorze czerwonym na żółtym tle z napisem "Promieniowanie". Wysokotoksyczne środki trujące można przewozić jedynie w szczelnie zalutowanych lub zamkniętych kasetach. Z ładunkiem tym należy przewozić odkażalnik w ilości pozwalającej na całkowite zneutralizowanie środka trującego. Na drogach publicznych samochód z ładunkiem musi być pilotowany. W samochodzie nie wolno przewozić ludzi.

Środki dymne, do odkażania i dezaktywacji oraz środki trujące i preparaty promieniotwórcze, przechowywane w magazynach podlegają raz w roku okresowemu przeglądowi. Podczas przeglądu sprawdza się warunki przechowywania, stan opakowań oraz zewnętrzne części sprzętu i świec dymnych. Do badań pobiera się losowo próbki danego środka lub po 10 sztuk świec i granatów dymnych z partii produkcyjnej, z tego 2 sztuki przeznacza się do badań laboratoryjnych a 8 sztuk do badań przez spalanie /świec BDSz nie sprawdza się przez spalanie/. Do badania pakietów odkażających /dezaktywacyjnych/ pobiera się losowo po 5 sztuk z każdej partii produkcyjnej. W czasie przeglądu na postawie atestatów i czasu przechowywania ustala się aktywność preparatów promieniotwórczych. Sprawdza się czy pomieszczenie nie uległo skażeniu. Gdy badania wykażą obniżanie się parametrów, którejś partii przechowywanego produktu należy partię tę wydać w pierwszej kolejności do użytku bieżącego.

Na podstawie wniosków z przeglądu środków i materiałów, ustala się zakres koniecznych zabiegów konserwacyjnych.

Granatów dymnych nie konserwuje się. Zawilgocone granaty rozkłada się w przewiewnym miejscu i suszy. Z kadłubów świec dymnych usuwa się rdzę i maluje. Opakowania /beczki, bębny i specjalne pojemniki/ oczyszcza się z rdzy, konserwuje, maluje, odpowietrza, zmienia uszczelki, smaruje korki i gwinty. Preparatów promieniotwórczych nie poddaje się zabiegom konserwacyjnym, jedynie ich pojemniki i opakowania.

5. Sprzęt do likwidacji skażeń

Sprzęt do likwidacji skażeń nazywa się: instalacje, urządzenia i agregaty, usuwające skażenia. Ze względu na różne wymagania, sprzęt ten podzielono na następujące grupy:

- instalacje specjalne na samochodach;
- przewoźne agregaty i urządzenia z napędem własnym;
- zestawy do odkażania lub dezaktywacji, działające w oparciu o energię silników pojazdów mechanicznych /np. spalin, sprężonego powietrza itp./;
- zestawy do odkażania lub dezaktywacji, uruchamiane ręcznie.

Instalacje specjalne na samochodach przechowuje się w suchych i przewiewnych magazynach /garażach/, w miarę możliwości ogrzewanych. W miesiącach letnich mogą być przechowywane w magazynach typu półotwartego /pod wiatami/.
Wyposażenie specjalne skompletowane i zamknięte, zbiorniki, przewody i paleniska opróżnione, pompy mechaniczne i ręczne zalane olejem.
Nawet na krótki okres czasu zabrania się przechowywać w magazynie instalacje specjalne napełnione wodą lub odkażalnikami.
Podobnie przechowuje się przewoźne agregaty i urządzenia z własnym napędem mechanicznym. Odłącza się akumulatory.

Przenośne zestawy do odkażania i dezaktywacji przechowuje się w magazynach typu zamkniętego, nieogrzewanych, suchych i przewiewnych. Przechowuje się je skompletowane, w opakowaniach fabrycznych, ułożone na podkładach. Zestawy przechowywane w opakowaniach przeznaczonych do przenoszenia np. RZS przechowuje się na regałach /półkach/. Zabrania się przechowywać zestawy napełnione odkażalnikiem lub wodą oraz razem z odkażalnikami i pakietami odkażającymi.

Przechowywany sprzęt do likwidacji skażeń podlega przeglądowi raz na rok. Podczas przeglądu ocenia się warunki magazynowania, plomby na schowkach i szafach, ogląda się każdą część i porównuje ze spisem wyposażenia, legalizację przyrządów pomiarowych, zezwolenie na eksploatację urządzeń kotłowych oraz jakość konserwacji. Przegląd części bieżnych instalacji specjalnych na samochodach oraz silnikach spalinowych, służących do napędu agregatów i urządzeń, przeprowadza się dwa razy na rok: w okresie wiosennym i jesiennym.

Po zakończeniu okresowych przeglądów sprzętu do likwidacji skażeń przeprowadza się zabiegi konserwacyjne. Zabiegi te polegają na gruntownym oczyszczeniu sprzętu z brudu i rdzy, malowaniu, natłuszczeniu części niemalowanych, uzupełnieniu oleju w kadłubach pomp, wymianie uszkodzonych uszczelek, wciśnięcie smaru do łożysk ślizgowych i tocznych. Przy tym należy uważać aby nie zanieczyszczać smarami części gumowych, np. węży gumowych. Po zakończeniu zabiegów każdy agregat /urządzenie/ ustawia się w ustalonym miejscu przechowywania i nakrywa plandeką.

6. Warsztaty i zestawy naprawcze

Do warsztatów i zestawów naprawczych zalicza się urządzenie lub zespoły urządzeń, wyposażone w niezbędne zestawy narzędzi ręcznych i mechanicznych, przyrządów pomiarowych i kontrolnych, agregatów prądotwórczych, zestawów części zapasowych ~~wymagania~~ itp., przystosowanych do sprawdzania napraw i cechowania sprzętu w warunkach polowych. Do tej grupy nie zalicza się warsztatów stacjonarnych przy centralnej i okręgowych składnicach chemicznych.

Rozróżnia się:

- ruchome warsztaty chemiczne na samochodach;
- przenośne warsztaty i zestawy naprawcze.

Ruchome warsztaty chemiczne na samochodach przechowuje się w suchych i przewiewnych magazynach /garażach/ typu zamkniętego, zapewniających utrzymanie temperatury o małych wahaniach dobowych. Precyzyjne przyrządy pomiarowe wchodzące w skład warsztatów wymagają pomieszczeń ogrzewanych. Wszystkie otwory wejściowe, skrytki i szafki otwierające się z zewnątrz pojazdu, zamyka się na klucz /kłódkę/.

Przenoszone warsztaty i zestawy naprawcze przechowuje się w suchych i przewiewnych magazynach typu zamkniętego. Układa się je na podłodze na podkładach w stosy nie przekraczające wysokości 2 m.

Przechowywane warsztaty i zestawy naprawcze podlegają przeglądowi raz na rok. Podczas przeglądu ocenia się warunki przechowywania oraz sprawdza, czy wszystkie drzwi i schowi są zamknięte i zaplombowane. Po otworzeniu nadwozia sprawdza się skompletowanie wyposażenia, stan urządzeń, instalacji, ~~części wyposażenia, stan urządzeń, instalacji,~~ części wyposażenia, narzędzi, przyrządów i części zamiennych oraz stan zakonserwowania. Zabiegi konserwacyjne przeprowadza się raz na rok.

7. Sprzęt i materiały szkoleniowe

Sprzęt i materiały szkoleniowe obejmują środki pozoracji pola walki oraz pomoce szkolne do nauki o sprzęcie z wyjątkiem typowego sprzętu wojskowego, przeznaczonego do celów szkoleniowych. Do sprzętu szkoleniowego zalicza się następujące ważniejsze grupy sprzętu:

- przekroje sprzętu chemicznego;
- działające schematy elektryczne przyrządów rozpoznania skażeń i zelektryfikowane tablice poglądowe;
- trenażery i imitatory;
- środki zastępcze bojowych środków trujących i substancji promieniotwórczych;
- petardy, lonty, zapalniki i inne materiały pirotechniczne.

Wymienione grupy sprzętu wymagają takich samych warunków przechowania, jak sprzęt, który zastępują. Gdy w skład środków zastępczych bojowych środków trujących i substancji promieniotwórczych wchodzi choćby mała ilość środków trujących lub substancji promieniotwórczych, wtedy przechowuje się je zgodnie z zasadami przewidzianymi dla bojowych środków. W innym przypadku /np. środki drażniące/ wymagania w zakresie przechowywania są mniejsze. Należy jednak stosować się do następujących zasad:

- podczas pracy ze środkami trzeba przestrzegać zasad bezpieczeństwa, jak przy środkach trujących;
- nie można przechowywać środków w piwnicach lub na strychach budynków mieszkalnych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie;
- zabezpieczyć środki przed kradzieżą.

Petardy, lonty i środki pirotechniczne przechowuje się w magazynach specjalnych typu zamkniętego. Pomieszczenia magazynowe powinny znajdować się w budynkach murowanych, nieogrzewanych, suchych, przewiewnych. Mogą być zagłębione w ziemię, ale suche. Najmniejsza odległość od miejsc zamieszkałych - 200 m, a od torów kolejowych i zakładów przemysłowych - 500 m. Skrzynie ustawia się pojedynczymi rzędami w warstwach wysokości do 2 m. Odległość między rzędami 1-1,2 m, od ściany - 0,8 m. Zabrania się przebywać w magazynie z otwartym ogniem oraz stosować inne oświetlenie niż elektryczne. Na budynku powinno być zainstalowane urządzenie odgromowe. Zabrania się przechowywać petardy uzbrojone w zapalniki elektryczne lub razem z tymi zapalnikami. Skrzynie należy przenosić. Nie można ich rzucać, kantować lub korzystać z ześlizgów. Od osób udających się do pomieszczeń magazynowych należy wziąć do depozytu papierosy, zapałki itp.

8. Materiały do naprawy, konserwacji i eksploatacji sprzętu chemicznego

Do grupy materiałów naprawczych, eksploatacyjnych i konserwacyjnych zalicza się surowce, półfabrykaty i gotowe artykuły przemysłowe, mające powszechne zastosowanie w gospodarce narodowej.

Do przechowywania wyrobów hutniczych z żelaza i stali wykorzystuje się wszystkie podstawowe typy magazynów. Metale nieżelazne przechowuje się w magazynach typu zamkniętego, suchych i nieogrzanych. Wyroby metalowe mogą być przechowywane w różnych warunkach. Wszystkie wyroby należy chronić przed korozją przez natłuszczenie. Narzędzia przechowuje się w magazynach typu zamkniętego, suchych i zabezpieczających przed dużymi wahaniami tempetatury, przenikaniem wilgoci i par żrących substancji /kwasów, ługów itp./. Wszystkie narzędzia przechowuje się na półkach, a narzędzia drobne, jak: narzynki, gwintowniki itp. w skrzyniach lub kartonach, ustawianych na półkach. Narzędzia przechowuje się grupami według przeznaczenia.
Drewniane części narzędzi można pokrywać pokostem. Łożyska przechowuje się w oryginalnych opakowaniach fabrycznych, ułożone na półkach.

Sprzęt i materiały elektrotechniczne, jak: silniki, spawarki, prądnice, transformatory itp. przechowuje się w pomieszczeniach magazynowych typu zamkniętego, suchych i przewiewnych, zapewniających niewielkie dobowe wahania temperatury. Maszyny elektryczne trzeba chronić przed kurzem i wilgocią; składuje się je na podkładach drewnianych. Aparaty i precyzyjne przyrządy składuje się na półkach i w opakowaniach fabrycznych. Akumulatory przechowuje się w specjalnie przeznaczonych do tego pomieszczeniach. Kwas akumulatorowy przechowuje się w pomieszczeniach zaciemnionych, w szczelnie zamkniętych butlach /balonach/ szklanych zabezpieczonych oplotem wikliniowym.

Artykuły chemiczne powszechnego użytku wymagają specjalnych warunków przechowywania, gdyż są to przeważnie materiały łatwopalne, samozapalne, wybuchowe, o działaniu trującym, szybko rozkładające się, żrące lub higroskopijne. W zależności od stopnia niebezpieczeństwa i wymaganych warunków przechowywania artykuły chemiczne podzielono na sześć klas:

- klasa I obejmuje materiały zagrażające ~~lub rozpuszczone/~~ wybuchem (np. gazy sprężone, skroplone lub rozpuszczone) oraz materiały, które przy zetknięciu się z wodą wytwarzają gazy zapalne lub podtrzymujące palenie /skroplony amoniak, wodór, acetylen, sód, karbid itp./;
- klasa II obejmuje materiały samozapalne /fosfór biały, glin w proszku itp./;
- klasa III obejmuje materiały łatwozapalne i podtrzymujące palenie /aceton, eter, nadmanganian potasu, siarka itp./;
- klasa IV obejmuje materiały trujące /kwas ortoarsenowy, cyjanki azotan srebra itp./;
- klasa V obejmuje materiały żrące /kwasy nieorganiczne, wodorotlenki itp./;
- klasa VI obejmują materiały gnilne wydzielające przykrą, a nawet odrażającą woń, jak siarkowodór.

Pomieszczenia magazynowe ww. artykułów chemicznych nie mogą znajdować się w budynkach mieszkalnych, biurowych, przemysłowych, i oddalone przynajmniej 100 m od tych budynków. Dopuszcza się ogrzewanie wodne lub parowe. Składy materiałów chemicznych I, II i III klasy powinny znajdować się w oddzielnym

budynku, o lekkich i niepalnych stropach oraz mieć dogodny dojazd z dwóch stron budynku.

Farby suche i płynne, lakiery, pokosty i rozpuszczalniki przechowuje się w magazynach typu zamkniętego, zapewniających utrzymanie możliwie stałej i niewysokiej temperatury /do 15°C/, posiadających wentylatory do wychwytywania pyłów farb zawierających związki ołowiu, rtęci, arsenu i antymonu. Farby suche wymagają pomieszczeń suchych i przewiewnych.

Gazy techniczne przechowuje się w wytrzymałych na duże ciśnienie butlach stalowych. Nie należy przechowywać butli z takimi gazami palnymi, jak wodór lub acetylen w jednym pomieszczeniu z tlenem sprężonym w butlach lub skroplonym w zbiornikach izotermicznych. Zabrania się smarowania gwintów w zaworach butli. Okna pomieszczeń magazynów muszą być zabezpieczone przed promieniami słonecznymi. Oświetlenie powinno być gazoszczelne, a jego elementy, jak bezpieczniki, wyłączniki itp. powinny się znajdować na zewnątrz.

Wyroby gumowe przechowuje się w pomieszczeniach magazynowych typu zamkniętego, ogrzewanych i mających dobrą wentylację. Wyroby te nie wolno przechowywać w jednym pomieszczeniu z produktami naftowymi, kwasami, farbami, rozpuszczalnikami organicznymi itp. Wyroby gumowe podczas składowania należy talkować.

Paliwa płynne, oleje i smary wymagają zachowania specjalnej ostrożności podczas transportowania, przechowywania i przy wszelkich rodzajach pracy z nimi. Wymagania dotyczące warunków przechowywania paliw zależą od tzw. klasy niebezpieczeństwa. Rozróżnia się trzy klasy niebezpieczeństwa.

- do I klasy - paliwa o temp. zapłonu poniżej 21°C /benzyna motorowa, benzol, spirytus/;
- do II klasy - paliwa o temp. zapłonu 21-50°C /nafta/;
- do III klasy - paliwa o temp. zapłonu 51-100°C /oleje napędowe/

Produkty o temp. zapłonu od 100°C nie są objęte klasami niebezpieczeństwa /oleje, smary, parafina, asfalt/. W pomieszczeniach gospodarczych lub magazynowych można czasowo przechowywać paliwa I klasy do 30 litrów, II klasy do 70 litrów.

W pomieszczeniach nie przeznaczonych do ciągłego przebywania ludzi i oddzielonych od innych pomieszczeń ogniotrwałą ścianą

dopuszczalne jest przechowywanie w nietłukących się naczyniach paliw I klasy do 200 l, II klasy do 900 l. Większe ilości paliw można przechowywać w magazynach specjalnie przystosowanych. Budynki przeznaczone do magazynowania paliw powinny być oddalone od innych zabudowań, mieć dobre drogi dojazdu, zbudowane z materiałów ogniodpornych i wyposażone w hermetyczną instalację oświetleniową, odgromniki, instalacje alarmowe i sprzęt przeciwpożarowy. Składowane zbiorniki lub beczki z paliwem powinny być zagłębione lub otoczone wałem ziemnym /szerokość wierzchołka 0,5 m/.

Drewno okrągłe jako surowiec magazynuje się na wolnym powietrzu w stosach na podkładach betonowych lub drewnianych nasyconych impregnatami. Gotowe wyroby tarte przechowuje się w suchych i przewiewnych magazynach typu zamkniętego. Opakowania drewniane /skrzynie, klatki, beczki itp/ przechowuje się w magazynach typu półotwartego, opakowania metalowe lekkie /puszki, bańki itp./ - na półkach w magazynach typu zamkniętego, a opakowania metalowe ciężkie /beczki żelazne/ - w magazynach typu półotwartego zabezpieczających przed bezpośrednimi wpływami atmosferycznymi.

IV. ZASADY PROWADZENIA NAPRAW SPRZĘTU CHEMICZNEGO

1. Rodzaje napraw sprzętu chemicznego

W wojskach chemicznych obowiązuje system planowo-zapobiegawczych napraw sprzętu. Działalność naprawcza realizowana jest metodą napraw okresowych.

Metoda napraw okresowych polega na ustaleniu z góry dla poszczególnych rodzajów sprzętu przeciętnych normatyw określających:

- cykl naprawczy;
- okresy międzynaprawcze;
- zakresy napraw;
- przestoje naprawcze;
- koszty napraw.

Cykl naprawczy określa ilości oraz kolejność napraw, które powinny być wykonane pomiędzy dwoma naprawami głównymi. Długość cyklu naprawczego jest uzależniona od czasu, w którym następuje zużycie najważniejszych zespołów lub części sprzętu przy przestrzeganiu zasad należytej obsługi, konserwacji oraz wykonywanych

napraw bieżących i średnich w pełnym zakresie i wysokiej jakości.

Zakres napraw wiąże się z ustaleniem struktury cyklu naprawczego. Zakres ten powinien objąć:

- wymianę lub regenerację części, w których czasookres zużycia przyjęto dla ustalenia okresu międzynaprawczego;
- wymianę lub regenerację części, które w ustalonym okresie międzynaprawczym nie zostały w pełni zużyte, lecz nie będą w stanie pracować przez następny okres do kolejnej naprawy.

Pracochłonność napraw ustala się w roboczogodzinach i maszynogodzinach. Ustalenie pracochłonności napraw ma na celu stworzenie podstaw do planowania zatrudnienia, wyposażenia warsztatów chemicznych oraz porównywanie istniejących zdolności naprawczych z potrzebami wynikającymi z cykli naprawczych, okresów międzynaprawczych i pracochłonności napraw.

Ze względu na zakres wykonywanych prac rozróżnia się następujące rodzaje napraw:

- naprawy bieżące;
- naprawy średnie;
- naprawy główne.

Naprawa bieżąca polega na usuwaniu usterek i uszkodzeń oraz wymianie intensywnie zużywających się części podczas użytkowania sprzętu. Mogą być wymienione pojedyncze części i zespoły oraz przeprowadzane wszelkie niezbędne prace regulacyjne. Naprawę bieżącą przeprowadza się łącznie z planowaną obsługą techniczną lub też niezależnie od niej. Nie można dokonywać żadnych zabiegów naprawczych i regulacyjnych zespołów, przyrządów itp. opłombowanych przez producenta lub zakład naprawczy przed upływem okresu gwarancyjnego.

Naprawa średnia polega na częściowym demontażu sprzętu, wymianie lub naprawie jednego lub kilku zasadniczych zespołów i wymianie wszystkich zużytych części oraz przeprowadzenie prac regulacyjnych i konserwacyjnych.

Naprawa główna polega na całkowitym demontażu sprzętu, pełnej defektacji części, wymianie lub naprawie wszystkich wymagających tego zespołów i elementów składowych zgodnie z warunkami technicznymi ustalonymi dla danego rodzaju sprzętu. Jako zasadę przyjmuje się, że sprzęt po naprawie głównej powinien

posiadać charakterystykę techniczno-taktyczną sprzętu nowego i powinien być zdolny do przepracowania następnego pełnego przebiegu międzynaprawczego. Przeprowadzenie naprawy głównej uważa się za opłacalne, gdy koszty jej nie przekraczają 70 % wartości sprzętu nowego.

Ze względu na organizację i sposób przeprowadzenia rozróżnia się następujące metody napraw:

- metoda indywidualna;
- metoda wymiany zespołów.

Metoda indywidualna polega na tym, że zdemontowane i naprawione zespoły, podzespoły i części wracają do tego samego egzemplarza sprzętu.

Metoda wymiany zespołu polega na wymianie zespołów wymagających naprawy na nowe lub uprzednio naprawione. Metoda ta wydatnie skraca czas przestoju sprzętu w naprawie.

Ze względu na szczebel, na którym występują warsztaty naprawcze oraz zakres wykonywanych napraw warsztaty dzielą się na następujące grupy:

- warsztaty chemiczne oddziału gospodarczego /ruchome i stacjonarne/;
- warsztaty chemiczne związku taktycznego /ruchome i stacjonarne/;
- okręgowe warsztaty sprzętu chemicznego;
- centralne warsztaty sprzętu chemicznego.

Warsztaty chemiczne oddziału gospodarczego wykonują obsługę techniczną i naprawy bieżące urządzeń i instalacji specjalnych oraz naprawy średnie masek przeciwgazowych.

Warsztaty chemiczne związku taktycznego wykonują bardziej skomplikowane naprawy bieżące urządzeń i instalacji specjalnych, naprawy średnie masek przeciwgazowych oraz określonych typów przyrządów dozymetrycznych.

Okręgowe warsztaty sprzętu chemicznego wykonują w zasadzie naprawy średnie, a w przypadku konieczności również bieżące i główne.

Centralne warsztaty sprzętu chemicznego wykonują naprawy średnie i główne oraz realizują zadania produkcyjne ustalone rocznym planem pracy.

Obrotowy fundusz naprawczy utrzymuje się tylko dla sprzętu chemicznego, posiadającego bezpośredni wpływ na utrzymanie gotowości bojowej oddziałów, podlegającego naprawie głównej lub średniej, gdy czas przestoju w naprawie przekracza jeden miesiąc. Nie powinien on przekraczać 10 % ilości sprzętu przekazywanego do naprawy średniej i głównej w stosunku rocznym.

Celem zabezpieczenia należytego poziomu wykonawstwa napraw warsztaty naprawcze wszystkich szczebli powinny posiadać zatwierdzoną dokumentację techniczną na naprawę sprzętu chemicznego. W skład dokumentacji technicznej na naprawę powinny wchodzić następujące opracowania:

- ~~instrukcja~~ instrukcje naprawy sprzętu;
- album rysunków naprawczych;
- katalog części zamiennych.

Wszystkie naprawy sprzętu powinny być wykonywane ściśle wg. ustaleń zawartych w instrukcji napraw. Niektóre rodzaje sprzętu występującego w wielkich ilościach mogą być naprawiane wg uproszczonej dokumentacji, a drobny sprzęt pomocniczy, jak wiadra, bańki itp. - bez żadnej dokumentacji.

2. Zasady planowania napraw sprzętu chemicznego

Planowanie napraw sprzętu chemicznego jest ściśle związane z planowaniem eksploatacji i powinno odbywać w oparciu o dane zawarte w planach eksploatacji sprzętu.

Zgodnie z obowiązującym systemem planowo-zapobiegawczym napraw, planowaniu podlegają tylko naprawy główne i średnie. Ze względu na swój charakter naprawy bieżące wykonuje się doraźnie w miarę potrzeby, bez planowania. Ustalenie napraw bieżących oraz normatywów części zamiennych odbywa się na podstawie okresowych statystycznych analiz zużycia materiałów naprawczych i pracochłonności czynności naprawczych. Planowaniem napraw średnich i głównych powinien być objęty sprzęt stanowiący podstawowe wyposażenie wojska, jak np. instalacje i urządzenia specjalne. Sprzęt występujący masowo, jak przyrządy dozymetryczne, przyrządy rozpoznania chemicznego, maski przeciwgazowe, urządzenia filtrowentylacyjne itp. planuje się według posiadanych potrzeb naprawczych.

Planowanie napraw sprzętu polega na opracowywaniu dwuletnich i perspektywicznych planów napraw. System dwuletniego planowania polega na jednoczesnym opracowaniu zasadniczego /szczegółowego/ planu na najbliższy rok i wstępnego /szacunkowego/ na rok następny. Dwuletnie plany napraw wykonuje się ~~je~~ na szczeblu oddziału gospodarczego, związku taktycznego, okręgu wojskowego i centralnego organu zaopatrującego. Na szczeblu centralnym opracowuje się perspektywiczne plany napraw.

Planowanie napraw sprzętu chemicznego odbywa się wg następujących powiązanych ze sobą etapów:

- etap I - opracowanie planów napraw na szczeblu oddziału gospodarczego, związku taktycznego i szefostwa wojsk chemicznych OW /równorzędnych/;
- etap II - opracowanie planu napraw na szczeblu Szefostwa Wojsk Chemicznych MON;
- etap III - podział limitów napraw sprzętu na szczeblu centralnym, okręgu wojskowego, związku taktycznego;
- etap IV - opracowanie planu eksploatacji i napraw sprzętu chemicznego na szczeblu oddziału gospodarczego.

Plan napraw oddziału gospodarczy przesyła do szczebla nadrzędnego. Organa nadrzędne analizują otrzymane plany napraw i sporządzają sumaryczny plan, pomniejszając liczbę napraw do wykonania przez warsztaty szczebla nadrzędnego o ilość napraw przewidzianą do wykonania siłami podległych warsztatów. I etap realizowany jest na szczeblu oddziału gospodarczego i związku taktycznego do 10 stycznia, a na szczeblu szefostwa wojsk chemicznych OW /równorzędnych/ do 31 stycznia roku poprzedzającego planowany okres.

Na podstawie otrzymanych limitów napraw, zapotrzebowań na naprawy zgłoszone przez związki taktyczne i możliwości naprawczych własnych warsztatów, okręgi wojskowe /równorzędne/ opracowują rozdzielniki limitu napraw dla podległych związków taktycznych i oddziałów gospodarczych, które po zatwierdzeniu przesyłają podległym oddziałom. W analogiczny sposób opracowuje się rozdzielniki na naprawy w związkach taktycznych. Rozdzielnik limitów napraw jest podstawą do sporządzenia planów napraw. Etap III powinien być zrealizowany do 30 września roku poprzedzającego planowany okres.

W oparciu o otrzymane limity eksploatacyjne i napraw szefowie zabezpieczenia chemicznego oddziałów gospodarczych /zast. ds. techn.oddz. i pododdz. wojsk chemicznych/ sporządzają roczne plany eksploatacji i napraw podległego im sprzętu. Etap ten realizowany jest do 31 grudnia roku poprzedzającego planowany okres.

3. Zasady kwalifikowania sprzętu do naprawy

Podstawa do zakwalifikowania sprzętu do naprawy średniej lub głównej jest:

- wykonanie pełnego przebiegu międzynaprawczego;
- stan techniczny sprzętu uniemożliwiający normalną jego eksploatację.

Kwalifikowanie sprzętu do naprawy przeprowadza komisja powołana rozkazem dowódcy oddziału gospodarczego, w skład której powinien wchodzić przedstawiciel warsztatu naprawczego. Dla urządzenia posiadającego kocioł parowy lub wodny, urządzenie dźwigowe, podstawą do zakwalifikowania sprzętu do naprawy może być decyzja właściwego organu dozoru technicznego.

Sprzęt wymagający naprawy bieżącej kwalifikowany jest do naprawy bez powoływania komisji.

Komisja kwalifikująca sprzęt do średniej lub głównej naprawy dokonuje sprawdzenia stanu technicznego i sporządza w trzech egzemplarzach protokół stanu technicznego. Dwa egzemplarze protokółu przesyła się do szefostwa wojsk chemicznych OW /równorzędnego/. Po zaopiniowaniu szefostwo wojsk chemicznych OW przesyła jeden egzemplarz protokółu wraz ze zleceniem na naprawę do oddziału gospodarczego, drugi zaś do warsztatu naprawczego. Gdy naprawa nie może być wykonana siłami warsztatu OW, protokóły przesyła się do Szefostwa Wojsk Chemicznych MON.

Podstawą do przyjęcia sprzętu do naprawy może być karta obsługi, naprawy i konserwacji sprzętu /wydaje sekcje techniczne lub szef zabezpieczenia chemicznego/ i zlecenie na naprawę /wydaje szefostwo wojsk chemicznych OW lub MON/.

Sprzęt można skierować do naprawy również po uzyskaniu zezwolenia za pośrednictwem technicznych środków łączności z odpowiedniego szefostwa wojsk chemicznych.

Przedłużenia okresów międzynaprawczych może dokonać komisja powołana rozkazem dowódcy oddziału gospodarczego. Przedłużenie to nie powinno jednak wpłynąć na zwiększenie zakresu i kosztów naprawy oraz nie może być przyczyną zmniejszenia ogólnej żywotności sprzętu.

W przypadku przekazania sprzętu do naprawy na skutek awaryjnego uszkodzenia lub, gdy sprzęt posiada braki w ukompletowaniu, dowódca oddziału gospodarczego zarządza przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego.

Przekazanie sprzętu do warsztatu naprawczego celem przeprowadzenia naprawy dokonuje upoważniony przez dowódcę przedstawiciel oddziału gospodarczego. Transport kolejowy na sprzęt kierowany do naprawy planuje szczebel wydający zlecenie na naprawę. Warsztat chemiczny może odmówić przyjęcia sprzętu do naprawy, gdy:

- część jezdna instalacji specjalnej jest niesprawna;
- sprzęt jest niekompletny i nie posiada zatwierdzonego wykazu braków;
- brak dokumentacji indywidualnej sprzętu;
- sprzęt jest brudny i zaniedbany.

Sprzęt uważa się za przyjęty przez warsztat do naprawy, jeżeli dokonano sprawdzenia ukompletowania i dokumentacji oraz podpisano protokół zdawczo-odbiorczy przez stronę zdającą i przyjmującą.

Sprzęt przekazany do naprawy poza oddział gospodarczy pozostaje na ewidencji oddziału gospodarczego i po naprawie wraca do jednostki macierzystej.

Przyjęcie sprzętu po przeprowadzonej naprawie dokonuje upoważniony przedstawiciel oddziału gospodarczego użytkującego sprzęt. Do jego obowiązków należy:

- sprawdzenie stanu technicznego sprzętu;
- sprawdzenie stanu ukompletowania wyposażenia indywidualnego sprzętu;
- sprawdzenie dokumentacji indywidualnej sprzętu i adnotacji o dokonanej naprawie;
- sprawdzenie stanu plomb gwarancyjnych na zespołach i podzespołach;
- podpisanie protokółu zdawczo-odbiorczego na przyjęty sprzęt.

Ochronę sprzętu podczas transportu organizuje i zabezpiecza oddział gospodarczy - odbiorca sprzętu.

4. Materiałowo-techniczne zabezpieczenie napraw sprzętu.

Zadaniem materiałowo-technicznego zaopatrzenia działalności naprawczej jest zabezpieczenie: w części zamienne, materiały techniczne, półfabrykaty, wyposażenie techniczne warsztatów. Części zamienne i materiały techniczne mogą być zabezpieczone: drogą zaopatrzenia, ryczałtu finansowego, drogą produkcji i regeneracji.

Podstawą do ustalenia wielkości normatywów magazynowych są: normy materiałowe na naprawę i konserwację; przeciętna ilość i rodzaj napraw przewidywanych w planach warsztatów; możliwości naprawcze warsztatu.

W zależności od przeznaczenia rozróżnia się następujące typy zestawów części zamiennych:
- zestaw A - do napraw bieżących;
- zestaw B - do napraw średnich;
- zestaw C - do zabezpieczenia eksploatacji sprzętu.

Ilość zestawów części zamiennych nalicza się wg zarządzeń i wytycznych Szefostwa Wojsk Chemicznych MON. Zestawy powinny być wykorzystywane głównie podczas polowej naprawy sprzętu. W garnizonach naprawy sprzętu prowadzi się głównie w oparciu o części luzem otrzymywane ze szczebla nadrzędnego lub zakupywane na runku w ramach przydzielonego ryczałtu pieniężnego.

5. Dokumentacja warsztatowa

Dokumentacja warsztatowa obejmuje:
- dokumentacje planistyczną;
- dokumentację ewidencyjną;
- dokumentację ~~xxxxxx~~ sprawozdawczą.

Dokumentacja planistyczna obejmuje następujące podstawowe dokumenty:
- roczny plan eksploatacji i napraw sprzętu;
- plan napraw chemicznych;
- kwartalny plan napraw i produkcji.

Roczny plan eksploatacji i napraw sprzętu chemicznego opracowuje się na szczeblu oddziału gospodarczego oraz w pododdziałach wojsk chemicznych.

Plan napraw sprzętu chemicznego sporządza się na szczeblu oddziału gospodarczego, związku taktycznego, okręgu wojskowego /równorzędnego/ i centralnego organu zaopatrującego.

Kwartalny plan napraw i produkcji opracowuje się w warsztatach szczebla okręgowego i centralnego na podstawie otrzymanych zadań naprawczo-produkcyjnych.

Dokumentacja ewidencyjna obejmuje następujące podstawowe dokumenty:

- karta obsługi, naprawy i konserwacji sprzętu;
- zlecenie na naprawę;
- protokół stanu technicznego;
- książka ewidencji wykonanych napraw.

Książka ewidencji wykonanych napraw jest podstawowym dokumentem określającym:

- ilość faktycznie wykonanych napraw przez warsztat;
- koszty napraw poniesione przez warsztat w roku kalendarzowym;
- jednostkowy koszt naprawy sprzętu.

Sprawozdawczość z działalności naprawczej prowadzi się na wszystkich szczeblach organizacyjnych wojska. Jest to zestawienie statystycznych danych, stanowiące część II sprawozdania z eksploatacji i napraw sprzętu chemicznego.
Sprawozdanie to sporządzają oddziały, związki taktyczne, szefostwa wojsk chemicznych OW /równorzędne/ i przesyłają do Szefostwa Wojsk Chemicznych MON.

BIBLIOGRAFIA:

1. Instrukcja o gospodarce sprzętem chemicznym. Zasady ogólne. Część I. Chem. 178/68.
2. Planowanie i użytkowanie sprzętu chemicznego. Chem. 177/68.
3. Instrukcja o gospodarce sprzętem chemicznym. Przechowywanie i konserwacja sprzętu. Część III Chem. 201/69.
4. Planowanie ~~xx~~ napraw sprzętu chemicznego. Chem. 214/70.

Wydrukowano w 3 egz.
Egz. nr 1-3 Bibl. Szkol.
Wyk.: płk DURKA
Druk. JK-dn. 1.07.73r.
Nr ks.: 047

OPRACOWAŁ
płk mgr inż. K. D U R K A